

Ενημερωτικό Δελτίο

για τις

ΕΥΡΩΠΑΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

Τεύχος 86

ΚΩΔΙΚΟΣ: 6029

Ναπολέον Μαραβέγιας, «Ασθμαίνουσα Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση» 3

Επισκόπηση 4

Από τις Δραστηριότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης 8

Φάκελος: Το Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο της Ε.Ε. 10

ΤΥΠΟΣ 18

Μέλη ΔΕΠ στον Ελληνικό Τύπο

Ξένος Τύπος

Τεκμηρίωση 24

Εκδηλώσεις 31

Εργαστήριο Ευρωπαϊκής Ενοποίησης και Πολιτικής
Institute of European Integration and Policy

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΟΠΙΩΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ (ΕΕΕΠ)
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
Αιόλου 42-44, 105 60 Αθήνα

Το Εργαστήριο Ευρωπαϊκής Ενοποίησης και Πολιτικής (ΕΕΕΠ) ιδρύθηκε το Νοέμβριο του 2002 βάσει του Προεδρικού Διατάγματος 278/2002 στο Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης της Σχολής Νομικών, Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Πρόκειται για έναν ανεξάρτητο, μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ερευνητικό και εκπαιδευτικό φορέα που λειτουργεί εντός Πανεπιστημίου διατηρώντας, ωστόσο, ευρεία διοικητική και οικονομική αυτονομία.

Το Εργαστήριο στοχεύει τόσο στην εξειδικευμένη μελέτη και διακλαδική προσέγγιση του φαινομένου της Ευρωπαϊκής Ενοποίησης όσο και στην προώθηση του διαλόγου σε επιστημονική βάση. Έχει ως αποστολή τη συστηματική παρακολούθηση, ανάλυση, ερμηνεία και αξιολόγηση των εξελίξεων στον Ευρωπαϊκό χώρο, τη συνεργασία και ανταλλαγή επιστημονικών γνώσεων με άλλα ακαδημαϊκά ή ερευνητικά ιδρύματα στην Ελλάδα και το εξωτερικό, τη συμμετοχή σε εθνικά, κοινοτικά ή διεθνή προγράμματα εκπαίδευσης, κατάρτισης και επιμόρφωσης προσωπικού, την ανάπτυξη προγραμμάτων διδασκαλίας και τη διεξαγωγή βασικής και εφαρμοσμένης έρευνας, την οργάνωση σεμιναρίων, συμποσίων, συνεδρίων, διαλέξεων, καθώς και την πραγματοποίηση δημοσιεύσεων και εκδόσεων.

Διευθυντής Εργαστηρίου: Καθηγητής Π.Κ. Ιωακειμίδης

Επιστημονικό Συμβούλιο: Π. Κ. Ιωακειμίδης, Π. Καζάκος, Ν. Μαραβέγιας,
Μ. Τσινιτσιζέλης, Κ. Υφαντής, Ι. Υφαντόπουλος, Π. Βαρβαρούσης, Σ. Βέρνυ,
Ε. Δούση, Ν. Κουτσιαράς.

Με το Εργαστήριο συνεργάζονται επίσης μέλη ΔΕΠ άλλων Πανεπιστημίων

Μηνιαία Έκδοση

Ιδιοκτήτης : Εργαστήριο Ευρωπαϊκής Ενοποίησης και Πολιτικής, Αιόλου 42-44, 105 60 Αθήνα
Εκδότης (& Επιστημονικός Υπεύθυνος Δελτίου): Καθηγητής Π. Κ. Ιωακειμίδης,
Διευθυντής Εργαστηρίου Ευρωπαϊκής Ενοποίησης και Πολιτικής, Αιόλου 42-44, 105 60 Αθήνα.

Συντακτική ομάδα: Δρ. Άννα Βαλλιανάτου (& υπεύθυνη σύνταξης), Δρ. Μαρίνα Πετρέλλη
Σε αυτό το τεύχος συνεργάστηκε η κα Ενιάνα Γκαλαντζί.

Για τυχόν παρατηρήσεις και σχόλια: 2103689535 & 2103688963.

Ναπολέον Μαραβέγιας, Καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών.

«Ασθμαίνουσα Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση»

Η Ε.Ε. μετά την διεύρυνση του 2004/2007, αλλά ακόμη περισσότερο κατά τη διάρκεια της σημερινής κρίσης, φαίνεται «να σέρνει τα πόδια της» χωρίς καμία όρεξη και διάθεση να προχωρήσει στη διαδικασία της ολοκλήρωσης όπως συνέβαινε στη δεκαετία του '80 και του '90. Η ενωσιακή διαδικασία μοιάζει να έχει χάσει τη δυναμική της και να συνεχίζεται μόνο από κεκτημένη ταχύτητα.

Ο περισσότερο αψευδής μάρτυρας της ασθμαίνουσας ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης είναι η σχετική απόφαση για τον Ευρωπαϊκό Προϋπολογισμό της επόμενης πενταετίας 2014-2020, όπου για πρώτη φορά παρατηρείται μείωση του συνολικού του ύψους. Η απόφαση είναι τόσο απαράδεκτη, ώστε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, βρίσκεται σε μεγάλη δυσκολία να την δεχθεί, εφόσον δεν ανταποκρίνεται ούτε στις εξαγγελίες ούτε στις ανάγκες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Είναι πραγματικά παράδοξο σε μια περίοδο όπου χρειάζεται, όσο ποτέ άλλοτε, η αύξηση του Ευρωπαϊκού Προϋπολογισμού προκειμένου να αντιμετωπίσει τα προβλήματα της γενικευμένης ύφεσης και της υψηλής ανεργίας σε πανευρωπαϊκό επίπεδο, να αποφασίζεται η μείωσή του. Έτσι, η ακολουθούμενη στην Ευρωπαϊκή Ένωση νομισματική ορθοδοξία, με μικρές παρεκκλίσεις, επιπλέον συνοδεύεται και από δημοσιονομική λιτότητα τόσο από τα κράτη-μέλη όσο και από την Ένωση, ενώ συμβαίνει ακριβώς το αντίθετο στις Η.Π.Α.

Ούτε τα “δάκρυα” για την αύξηση της ανεργίας στην Ευρώπη, ούτε η περίφημη ευελιξία της αγοράς εργασίας και η επαγγελματική κατάρτιση των νέων αρκούν για να δημιουργήσουν νέες θέσεις εργασίας. Χρειάζεται μια γενναία πολιτική δημόσιων και ιδιωτικών επενδύσεων σ’ ολόκληρο τον ευρωπαϊκό χώρο προκειμένου να ξεκινήσει η αναπτυξιακή διαδικασία και να αυξηθεί η απασχόληση. Για να υπάρξουν όμως δημόσιες επενδύσεις χρειάζονται δημόσιες δαπάνες από τον Κοινοτικό και από τους Εθνικούς προϋπολογισμούς ή τουλάχιστον ευρωπαϊκά αναπτυξιακά ομόλογα. Ταυτόχρονα, για να παρακινηθούν οι ιδιωτικές επενδύσεις, δεν αρκεί η δημιουργία κατάλληλου περιβάλλοντος κερδοφορίας (απορρύθμιση εργασιακών σχέσεων, χαμηλό κόστος εργασίας, άνοιγμα αγορών, ιδιωτικοποιήσεις κ.α.) χρειάζεται και νομισματική χαλάρωση, όπως συμβαίνει στις Η.Π.Α., ώστε να αυξηθεί η ρευστότητα στην οικονομία.

Δυστυχώς, τίποτα από όλα αυτά δεν συμβαίνει. Η γερμανικής κατεύθυνσης ασθμαίνουσα πορεία της Ευρώπης συνεχίζεται παρά τις αντιρρήσεις της οικονομικής θεωρίας και τα αντίθετα διδάγματα της ιστορικής εμπειρίας. Ας ελπίσουμε ότι η πορεία αυτή δεν θα οδηγήσει στην κοινωνική έκρηξη και στην κατάρρευση του ευρωπαϊκού οικοδομήματος.

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Χειμερινές προβλέψεις για την περίοδο 2012-14: Αμβλύνονται βαθμιαία οι αντιξοότητες,¹ 22/2/2013

Ενώ η κατάσταση των χρηματοπιστωτικών αγορών στην Ε.Ε. έχει βελτιωθεί σημαντικά από το καλοκαίρι, η οικονομική δραστηριότητα ήταν απογοητευτική το δεύτερο εξάμηνο του 2012. Ωστόσο, οι κυριότεροι δείκτες δείχνουν ότι το ΑΕΠ στην Ε.Ε. δεν πρόκειται να υποχωρήσει περισσότερο πλέον και ότι μπορεί να αναμένεται βαθμιαία επιτάχυνση της οικονομικής δραστηριότητας. Σε ένα πρώτο στάδιο, η ανάκαμψη της ανάπτυξης θα οφείλεται στην αύξηση της εξωτερικής ζήτησης. Προβλέπεται ότι οι εγχώριες επενδύσεις και η εγχώρια κατανάλωση θα ανακάμψουν αργότερα κατά τη διάρκεια του έτους ενώ αναμένεται ότι, έως το 2014, η εγχώρια ζήτηση θα καταστεί ο κυριότερος μοχλός ενίσχυσης της αύξησης του ΑΕΠ.

Η υποτονική οικονομική δραστηριότητα προς τα τέλη του 2012 συνεπάγεται χαμηλό σημείο εκκίνησης για το τρέχον έτος. Η κατάσταση αυτή, σε συνδυασμό με μια πιο βαθμιαία από την προβλεπόμενη επιστροφή στην ανάπτυξη, οδηγεί σε εκτίμηση για χαμηλή ετήσια αύξηση του ΑΕΠ το 2013 κατά 0,1% στην Ε.Ε. και για συρρίκνωση κατά 0,3% στην ευρωζώνη. Η εξέλιξη του τριμήνου όσον αφορά το ΑΕΠ είναι κάπως πιο δυναμική απ' ό,τι δείχνουν τα ετήσια αριθμητικά στοιχεία και το ΑΕΠ κατά το τελευταίο τρίμηνο του 2013 προβλέπεται να είναι κατά 1,0% υψηλότερο από το επίπεδο που είχε επιτευχθεί το τελευταίο τρίμηνο του

2012 στην Ε.Ε., και κατά 0,7% στην ευρωζώνη.

Η αντίθεση μεταξύ της βελτίωσης της κατάστασης των χρηματοπιστωτικών αγορών και της υποτονικότητας των μακροοικονομικών προοπτικών για το 2013 οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στη διαδικασία προσαρμογής των ισολογισμών, η οποία συνεχίζει να αποτελεί βάρος για την βραχυπρόθεσμη ανάπτυξη. Καθώς προχωρά η διαδικασία αυτή, θα ενισχυθεί και η βάση για ανάπτυξη το 2014, η οποία αναμένεται να φθάσει σε 1,6% στην Ε.Ε. και 1,4% στην ευρωζώνη.

Ο Αντιπρόεδρος για τις οικονομικές και νομισματικές υποθέσεις και το ευρώ Olli Rehn, έκανε την ακόλουθη δήλωση: «Η υπό εξέλιξη επαναξιολόγηση της ευρωπαϊκής οικονομίας εξακολουθεί να αποτελεί βάρος για την ανάπτυξη βραχυπρόθεσμα. Μπορούμε να συνοψίσουμε την τρέχουσα κατάσταση ως εξής: έχουμε απογοητευτικά «αντικειμενικά» στοιχεία από τα τέλη του περασμένου έτους, ορισμένα πιο ενθαρρυντικά «υποκειμενικά» στοιχεία από το πρόσφατο παρελθόν και αυξανόμενη εμπιστοσύνη των επενδυτών όσον αφορά το μέλλον. Τα αποφασιστικά μέτρα πολιτικής που ελήφθησαν πρόσφατα ανοίγουν τον δρόμο για την επιστροφή στην ανάκαμψη. Πρέπει να συνεχίσουμε την πορεία των μεταρρυθμίσεων και να αποφύγουμε οτιδήποτε θα μπορούσε να υπονομεύσει την πραγματοποιούμενη αποκατάσταση της εμπιστοσύνης και να καθυστερήσει έτσι την αναγκαία ανάκαμψη της ανάπτυξης και της δημιουργίας θέσεων εργασίας.»

¹ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-151_el.htm

Αναμενόμενη βαθμιαία αύξηση της κατανάλωσης και των επενδύσεων

Τα σημαντικά πολιτικά μέτρα που ελήφθησαν από το περασμένο καλοκαίρι είχαν ως αποτέλεσμα να εξελιχθεί η εκτίμηση των αγορών σχετικά με τη βιωσιμότητα της ΟΝΕ και τη δημοσιονομική βιωσιμότητα των κρατών μελών της.

Ο συνδυασμός συγκυριακής επιβράδυνσης, αβεβαιότητας και της βραδύρυθμης προσαρμογής των ισολογισμών, καθώς και της αναδιάταξης των πόρων στην οικονομία - που είναι τυπικά επακόλουθα μιας βαθιάς χρηματοπιστωτικής κρίσης - παρακαλύει προς το παρόν την εγχώρια κατανάλωση και τις επενδύσεις. Η αποκατάσταση της εμπιστοσύνης των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων θα μειώσει ωστόσο τον αρνητικό αντίκτυπο αυτών των παραγόντων. Αναμένεται ότι η χαλάρωση των εντάσεων στις χρηματοπιστωτικές αγορές θα οδηγήσει σε καλύτερους όρους χορήγησης δανείων, πράγμα το οποίο αναμένεται να ανοίξει τον δρόμο για την προοδευτική επιστροφή σε αύξηση της κατανάλωσης και των επενδύσεων κατά τη διάρκεια του 2013.

Η σημερινή αδυναμία της οικονομικής δραστηριότητας αναμένεται να οδηγήσει εφέτος σε επιδείνωση της ανεργίας, το ποσοστό της οποίας αναμένεται να φθάσει σε 11,1% στην ΕΕ και σε 12,2% στην ευρωζώνη.

Καθώς ο αντίκτυπος στον πληθωρισμό των υψηλότερων τιμών ενεργείας αναμένεται να υποχωρήσει, ο πληθωρισμός των τιμών καταναλωτή στην ΕΕ προβλέπεται να υποχωρήσει βαθμιαία κατά τη διάρκεια του 2013 και να σταθεροποιηθεί σε 1,7% περίπου στην ΕΕ και 1,5% στην ευρωζώνη κατά το επόμενο έτος.

Πρόοδος της δημοσιονομικής εξυγίανσης

Τα μεγάλης εμβέλειας δημοσιονομικά μέτρα που εφαρμόζουν τα κράτη μέλη αναμένεται ότι θα οδηγήσουν σε νέα μείωση των συνολικών δημοσιονομικών ελλειμμάτων σε 3,4% στην ΕΕ και 2,8% στην ευρωζώνη το 2013. Η μείωση του διαρθρωτικού δημοσιονομικού ισοζυγίου αναμένεται να προχωρήσει με ελαφρώς βραδύτερο ρυθμό φέτος απ' ό,τι κατά το 2012. Αυτή η υπό εξέλιξη δημοσιονομική εξυγίανση συγκρατεί την αύξηση του λόγου του χρέους προς το ΑΕΠ, ο οποίος αναμένεται να κινηθεί ελαφρά ανοδικά το 2013, καθώς η αύξηση του ΑΕΠ παραμένει υποτονική.

Ενώ για τις προοπτικές ανάπτυξης εξακολουθούν να υφίστανται κίνδυνοι αρνητικών εξελίξεων η κατανομή των κινδύνων έχει καταστεί σαφώς πιο ισορροπημένη. Η αποτελεσματική εφαρμογή των πολιτικών για την ενίσχυση της οικονομικής και νομισματικής ένωσης και την ενθάρρυνση των αναγκαίων προσαρμογών είναι πολύ σημαντική για να αποσοβηθεί ο κίνδυνος μιας ακόμη επιδείνωσης της κρίσης δημοσίου χρέους. Άλλοι κίνδυνοι αρνητικών εξελίξεων συνδέονται με την αδυναμία της αγοράς εργασίας, η οποία επηρεάζει με τη σειρά της την εγχώρια ζήτηση και επιβραδύνει τη δυναμική των μεταρρυθμίσεων, καθώς και με τις μεσοπρόθεσμες δημοσιονομικές προκλήσεις στις ΗΠΑ και στην Ιαπωνία, που εξακολουθούν να είναι σημαντικές. Το ενδεχόμενο να είναι η αύξηση του ΑΕΠ μεγαλύτερη από την προβλεπόμενη θα μπορούσε να γίνει πραγματικότητα αν η πρόοδος που σημειώνεται σε σχέση με την επίλυση της κρίσης και τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις είναι ταχύτερη ή/και η αποκατάσταση της εμπιστοσύνης ισχυρότερη από την αναμενόμενη. Όσον αφορά τους κινδύνους που σχετίζονται με τις προοπτικές πληθωρισμού, φαίνονται ισορροπημένοι.

Κοντά σε συμφωνία για την οικονομική διακυβέρνηση της ευρωζώνης²

Σε δηλώσεις του στους δημοσιογράφους, μετά τη συνάντηση των υπουργών της ευρωζώνης στις 11 Φεβρουαρίου, ο Ε. Επίτροπος Olhi Rehn, υποστήριξε ότι τα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και οι υπουργοί Οικονομικών βρίσκονται κοντά σε συμφωνία για τη διαμόρφωση προτάσεων για την οικονομική διακυβέρνηση της ευρωζώνης και ότι «μια θετική κατάληξη... είναι εφικτή». Σύμφωνα με τις προτάσεις δίνονται μεγαλύτερες εξουσίες στην Ε. Επιτροπή για να ελέγχει τους εθνικούς προϋπολογισμούς, να ζητά αλλαγές στο δημόσιο χρέος και στα προγράμματα μείωσης του ελλείμματος. Ο Olhi Rehn πρόσθεσε ότι οι προτάσεις τους είναι «ούτως ή άλλως σημαντικές αλλά αποτελούν και ένα βασικό θεμέλιο για την περαιτέρω πρόοδο της αποκατάστασης της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης». Υπενθυμίζεται ότι τα μέλη της επιτροπής οικονομικών και νομισματικών υποθέσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ψήφισαν τον Ιούνιο του 2012 τη νομοθεσία που είναι γνωστή ως «το διπλό πακέτο». Αλλά οι συνομιλίες κατέληξαν σε αδιέξοδο λόγω της επιμονής του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για τη διατήρηση μιας ρήτρας για τη δημιουργία ενός Ταμείου Εξαγοράς για την άντληση €2,3 τρισ. του δημόσιου χρέους της ευρωζώνης το οποίο υπερβαίνει το 60% του ΑΕΠ, όριο που προβλέπεται στο Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης.

Η Γερμανία ηγείται μιας ομάδας χωρών που είναι σθεναρά αντίθετες σε οποιοδήποτε κινήσεις προς την κατεύθυνση ενός συστήματος αμοιβαιότητας του χρέους. Αντ' αυτού, η

² Μετάφραση του άρθρου του Β. Fox, "Deal near on eurozone economic governance laws, says Rehn", Euobserver 12/2/2013 στο <http://euobserver.com/news/119023>

Γερμανία υποστηρίζει ότι θα μπορούσε να δεχτεί μια φόρμουλα με την οποία τα κράτη μέλη θα παραμένουν υπεύθυνα για το εθνικό τους χρέος αλλά θα καταθέτουν λεπτομερή σχέδια για το πώς σκοπεύουν να το μειώσουν.

Τα μέλη του ΕΚ συνεχίζουν να τάσσονται σθεναρά υπέρ της μετάβασης προς ένα σύστημα κοινών ευρωομολόγων, υποστηρίζοντας ότι αυτό θα μπορούσε να μειώσει την κερδοσκοπική επίθεση εναντίον μεμονωμένων χωρών στην αγορά των ομολόγων καθώς και το κόστος δανεισμού. Αλλά το θέμα παραμένει ταμπου, τουλάχιστον μέχρι τις Γερμανικές εκλογές το Σεπτέμβριο του 2013. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο είχε επίσης ζητήσει από την Ε. Επιτροπή να υποβάλει νομοθετικές προτάσεις ύψους 1% του ΑΕΠ για τη χρηματοδότηση των επενδύσεων υποδομής για την ενίσχυση της δημιουργίας θέσεων εργασίας και την οικονομική ανάπτυξη. Από την πλευρά τους οι υπουργοί Οικονομικών της ευρωζώνης επανέλαβαν τη δέσμευσή τους για οριστικοποίηση ενός πακέτου εγγυήσεων για την Κύπρο πριν από το τέλος του Μαρτίου 2013, μετά τη διενέργεια των προεδρικών εκλογών στο νησί.

Ο Jeroen Dijsselbloem, ο Ολλανδός υπουργός Οικονομικών και νεοεκλεγείς πρόεδρος της ευρωομάδας δήλωσε ότι θέλει πρώτα οι εκπρόσωποι της τρόικας και της κυπριακής κυβέρνησης να συμφωνήσουν στους όρους αναφοράς για μια λεπτομερή αξιολόγηση της εφαρμογής της νομοθεσίας για την καταπολέμηση του ξεπλύματος μαύρου χρήματος στην Κύπρο από ένα μεγάλο ελεγκτικό οίκο. Ο Jeroen Dijsselbloem αποκάλυψε, επίσης, ότι η γαλλική κυβέρνηση θα ήθελε να αρχίσει μια συζήτηση για το αν πρέπει οι ευρωπαίοι ηγέτες να συμφωνήσουν σε μια πολιτική συναλλαγματικής ισοτιμίας για το ευρώ, με τη Γερμανία να είναι αντίθετη.

Η άσκηση βέτο της Γερμανίας στη διεύρυνση του χώρου Σένγκεν.³

Η Γερμανία φέρεται πως θα ασκήσει βέτο στο αίτημα της Ρουμανίας και της Βουλγαρίας να ενταχθούν στην ζώνη Σένγκεν στη προγραμματισμένη συνάντηση των υπουργών Εσωτερικών στις 7 Μαρτίου 2013, λόγω της ανεπαρκούς προόδου στην καταπολέμηση της διαφθοράς. Σύμφωνα με δηλώσεις του Γερμανού υπουργού Εσωτερικών Hans-Peter Friedrich στο περιοδικό Der Spiegel, εάν η Ρουμανία και η Βουλγαρία επιμείνουν στη διεξαγωγή ψηφοφορίας, το αποτέλεσμα δε θα είναι θετικό λόγω του γερμανικού βέτο. Πρόσθεσε ότι και το ενδεχόμενο να ανοίξουν προοδευτικά τα σύνορα (πρώτα τα εναέρια και τα θαλάσσια σύνορα και στη συνέχεια τα χερσαία) δε βρίσκεται στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων.

Υπενθυμίζεται ότι η Ρουμανία και η Βουλγαρία, οι οποίες προσχώρησαν στην Ε.Ε. το 2007, αρχικά προσδοκούσαν να γίνουν μέλη της ζώνης Σένγκεν το 2011 αλλά βρέθηκαν αντιμέτωπες με την κοινή γαλλογερμανική άρνηση. Η Γερμανία και η Γαλλία συμφώνησαν αργότερα να καταστεί δυνατή η σταδιακή ένταξη, με το άνοιγμα αρχικά των αεροδρομίων και των λιμένων και τη διατήρηση κλειστών των χερσαίων συνόρων μέχρι να υπάρξει επαρκής πρόοδος στην καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος. Αλλά η Ολλανδία αντιτάχθηκε σε αυτή την ιδέα και η διαδικασία πάγωσε καθώς η απόφαση για τη διεύρυνση του χώρου Σένγκεν λαμβάνεται με ομοφωνία στο Συμβούλιο των Υπουργών Εσωτερικών της Ε.Ε. Το καλοκαίρι του 2012, η πολιτική κρίση στη Ρουμανία προκάλεσε σοβαρές ανησυχίες για την κατάσταση της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου στη χώρα. Ως εκ τούτου η Γερμανία άλλαξε

στάση και άρχισε να συζητά την άσκηση βέτο. Επιπλέον, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε μια έκθεση για την κατάσταση του κράτους δικαίου στη Ρουμανία στην οποία αναφέρεται ότι οι διεφθαρμένοι πολιτικοί εμφανίζονται να είναι υπεράνω του νόμου καθώς παραμένουν μέλη της κυβέρνησης ή του κοινοβουλίου. Σύμφωνα με την τελευταία έκθεση της Ε.Ε. έχει σημειωθεί πρόοδος αλλά δεν είναι επαρκής, με τη Ρουμανία και τη Βουλγαρία να χρειάζεται να κινηθούν με μεγαλύτερη αποφασιστικότητα κατά της διαφθοράς. Όπως εξήγησε ο Γερμανός υπουργός Εσωτερικών Hans-Peter Friedrich, η διεύρυνση του χώρου Σένγκεν θα γίνει αποδεκτή από τους ευρωπαίους πολίτες μόνο όταν πληρούνται οι βασικές προϋποθέσεις, κάτι που δεν ισχύει ακόμη για τις δύο αυτές χώρες. Ο Γερμανός υπουργός Εσωτερικών υπογράμμισε ότι ελεύθερη κυκλοφορία σημαίνει ότι κάθε πολίτης της Ε.Ε. μπορεί να μείνει σε μια άλλη χώρα, εάν εργαστεί ή σπουδάσει εκεί. Όποιος πληροί αυτές τις προϋποθέσεις είναι ευπρόσδεκτος. Αλλά όσοι έρχονται μόνο για τις κοινωνικές παροχές και την χρήση της ελευθερίας κίνησης θα πρέπει να σταματήσουν να το κάνουν. Ο Hans-Peter Friedrich επεσήμανε ότι η Ε. Επιτροπή καλείται να βεβαιωθεί ότι τα κονδύλια της Ε.Ε. χρησιμοποιούνται πραγματικά για να βοηθήσουν τους ανθρώπους σε αυτές τις χώρες και τάσσεται υπέρ αυστηρότερων κυρώσεων κατά της απάτης στο σύστημα πρόνοιας. Μία πρότασή του είναι η απαγόρευση της επιστροφής στη Γερμανία στους ανθρώπους που είχαν απελαθεί στο παρελθόν.

³ V. Pop, "Germany to veto Schengen enlargement", 4/3/2013 στο euobserver.com/justice/119261

ΑΠΟ ΤΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Ο φόρος Tobin

Οι λεπτομέρειες του φόρου επί των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών (ΦΧΣ), που θα εφαρμοστεί στο πλαίσιο της ενισχυμένης συνεργασίας, περιγράφονται σε πρόταση που εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Όπως ζητούν τα 11 κράτη μέλη που θα εφαρμόσουν αυτόν τον φόρο, η πρόταση οδηγίας αντικατοπτρίζει το πεδίο και τους στόχους της αρχικής πρότασης για τον ΦΧΣ που υποβλήθηκε από την Επιτροπή τον Σεπτέμβριο του 2011. Η προσέγγιση της φορολόγησης όλων των συναλλαγών με διαπιστωμένη σχέση με τη ζώνη του ΦΧΣ διατηρείται, όπως και οι συντελεστές 0,1% για μετοχές και ομόλογα και 0,01% για παράγωγα.

Όταν εφαρμοστεί από τα 11 κράτη μέλη, ο φόρος επί των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών αναμένεται να αποφέρει έσοδα ύψους 30-35 δισεκατομμυρίων ευρώ ετησίως. Υπάρχουν ορισμένες περιορισμένες αλλαγές στη σημερινή πρόταση ΦΧΣ σε σύγκριση με την αρχική, προκειμένου να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι ο φόρος αυτός θα επιβληθεί σε μικρότερη γεωγραφική κλίμακα από ό,τι είχε προβλεφθεί αρχικά. Οι αλλαγές αυτές αποβλέπουν κυρίως στην εξασφάλιση νομικής σαφήνειας και στην ενίσχυση των διατάξεων κατά της φοροδιαφυγής και των καταχρήσεων. Οι κύριοι στόχοι του φόρου είναι:

- Πρώτον, θα ενισχύσει την ενιαία αγορά, μειώνοντας τον αριθμό των διαφορετικών εθνικών προσεγγίσεων για τη φορολόγηση των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών.
- Δεύτερον, θα εξασφαλιστεί ότι ο χρηματοπιστωτικός τομέας συμβάλλει δίκαια και ουσιαστικά στα δημόσια έσοδα.
- Τέλος, ο ΦΧΣ θα στηρίξει ρυθμιστικά μέτρα για την ενθάρρυνση του χρηματοπιστωτικού τομέα να αναλαμβάνει πιο υπεύθυνες δραστηριότητες, οι οποίες θα προσανατολίζονται προς την πραγματική οικονομία.

Όπως στην αρχική πρόταση, ο ΦΧΣ θα έχει χαμηλούς συντελεστές, ευρεία βάση και δίχτυα ασφαλείας για την αποφυγή της μετεγκατάστασης του χρηματοπιστωτικού τομέα. Ως πρόσθετη διασφάλιση κατά της φοροδιαφυγής, η σημερινή πρόταση προσθέτει επίσης την «αρχή της έκδοσης». Αυτό σημαίνει ότι χρηματοπιστωτικά μέσα που έχουν εκδοθεί στα 11 κράτη μέλη θα φορολογούνται κατά τη διαπραγματεύσή τους, ακόμη και αν οι διαπραγματευτές των μέσων αυτών δεν είναι εγκατεστημένοι στη ζώνη του ΦΧΣ. Τέλος, δε θα εφαρμόζεται στις καθημερινές χρηματοπιστωτικές δραστηριότητες των πολιτών και των επιχειρήσεων (π.χ. δάνεια, πληρωμές, ασφαλίσεις, καταθέσεις κλπ.) προκειμένου να προστατευθεί η πραγματική οικονομία.

Τροποποίηση της Εσωτερικής Αγοράς

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρότεινε νέους κανόνες με σκοπό να βελτιώσει την ασφάλεια των καταναλωτικών προϊόντων που κυκλοφορούν στην ενιαία αγορά και να ενισχύσει την εποπτεία της αγοράς όσον αφορά όλα τα προϊόντα, συμπεριλαμβανομένων των προϊόντων που εισάγονται από τρίτες χώρες. Οι κανόνες αυτοί θα συμβάλουν τόσο στην ενίσχυση της προστασίας των καταναλωτών όσο και στη δημιουργία ισότιμων όρων για τις επιχειρήσεις. Μη ασφαλή προϊόντα δε θα πρέπει να φτάνουν μέχρι τους καταναλωτές ή άλλους χρήστες και η βελτίωση της ταυτοποίησης τους θα αποτελέσει βασική βελτίωση που θα συμβάλει ώστε τα προϊόντα αυτά να απομακρύνονται γρήγορα από την αγορά. Μόλις θεσπιστούν από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και από το Συμβούλιο, οι νέοι κανόνες θα τεθούν σε εφαρμογή

από τις εθνικές αρχές εποπτείας της αγοράς στα κράτη μέλη που θα ωφεληθούν από την ενισχυμένη συνεργασία και τα ενισχυμένα μέσα για την πραγματοποίηση των ελέγχων.

Οι δύο νομοθετικές προτάσεις συμπληρώνονται από ένα πολυετές σχέδιο για την εποπτεία της αγοράς το οποίο ορίζει 20 συγκεκριμένες δράσεις που πρόκειται να υλοποιηθούν από σήμερα έως το 2015 με στόχο τη βελτίωση της εποπτείας της αγοράς βάσει του ισχύοντος ρυθμιστικού πλαισίου και έως ότου τεθούν σε εφαρμογή οι νέοι κανόνες.

Επί του παρόντος οι κανόνες της Ένωσης σχετικά με την εποπτεία της αγοράς και την ασφάλεια των καταναλωτικών προϊόντων είναι κατακερματισμένοι και διασκορπισμένοι σε διάφορα τμήματα της νομοθεσίας, δημιουργώντας έτσι κενά και επικαλύψεις. Οι νομοθετικές προτάσεις που εξέδωσε η Επιτροπή θα καταστήσουν δυνατή την καλύτερη συνεκτικότητα των κανόνων που ρυθμίζουν την ταυτοποίηση των καταναλωτικών προϊόντων και τον καλύτερο συντονισμό του τρόπου με τον οποίο οι αρχές ελέγχουν τα προϊόντα και επιβάλλουν κανόνες ασφαλείας των προϊόντων σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Εμπόριο ανθρώπων (Human Trafficking)

Το εμπόριο ανθρώπων είναι ένα από τα μείζοντα θέματα που προσπαθεί να αντιμετωπίσει η Ευρωπαϊκή Ένωση. Τα μεγάλα επίπεδα διαφθοράς σε ορισμένες χώρες μέλη της Ε.Ε. συμβάλουν στο να αναπτυχθεί με ισχυρές βάσεις το οργανωμένο έγκλημα. Θύματα είναι τα πιο ευάλωτα μέρη της κοινωνίας, οι γυναίκες και τα παιδιά.

Οι εγκληματικές συμμορίες που εμπλέκονται έχουν καθιερώσει υλικολογισμικές βάσεις στις χώρες προέλευσης αλλά και πολύ ισχυρά δίκτυα στις χώρες προορισμού και διέλευσης. Οι έρευνες δείχνουν ότι σε αυτά τα δίκτυα διευκολύνουν την ομαλή λειτουργία τους διεφθαρμένοι αστυνομικοί από χώρες της Ε.Ε.

Οι ταμειακές ροές που είναι η νομιμοποίηση. Οι τράπεζες, οι ασφαλιστικές εταιρείες, καθώς και οι υπηρεσίες μεταφοράς χρημάτων είναι τα πιο κοινά οχήματα. Οι συμμορίες για να δικαιολογήσουν τα κέρδη τους συνήθως ιδρύουν δυο εταιρείες. Το παράνομο χρήμα μεταφέρεται μέσω του δικαστικού συστήματος και στη συνέχεια νομιμοποιείται.

Τέλος, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, από την πλευρά της, έχει καταθέσει μια σειρά νόμων της ΕΕ για την αναχαίτιση του ξεπλύματος χρημάτων. Στις αρχές Φεβρουαρίου οι Βρυξέλες πρότειναν μια νομοθετική ενημέρωση που έχει ως απώτερο στόχο την καταπολέμηση του ξέπλυμα χρημάτων, μια πρωτοβουλία που έχει αρχίσει ήδη από το 2006.

Η Ευρώπη θα μπορούσε να μειώσει κατά το ήμισυ τις εκπομπές αερίων μέχρι το 2030

Σύμφωνα με έρευνα της WWF, φαίνεται ότι η Ευρώπη θα μπορούσε να παράγει περισσότερο από 40% της ενέργειας που καταναλώνει από μη ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Χρησιμοποιώντας λιγότερη ενέργεια κατά 38% από ό,τι χρησιμοποιούσε το 2005 και μπορεί να εκπέμπει 50% λιγότερα αέρια του θερμοκηπίου από ό,τι το 1990.

Η επίτευξη αυτών των επιπέδων θα θέσει την ΕΕ σε τροχιά για να παραδώσει ένα 100% ανανεώσιμο ενεργειακό σύστημα να τροφοδοτείται μέχρι το 2050 το αργότερο. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα ξεκινήσει σύντομα συζήτηση προσανατολισμού σχετικά με τους στόχους της κλιματικής αλλαγής για το 2030. Στο νέο έγγραφο, που θα προταθεί η εξοικονόμηση ενέργειας θα γίνει ανά τομέα, με τη βιομηχανία να καταναλώνει 31% λιγότερη ενέργεια, τα νοικοκυριά να κάνουν ένα 26% εξοικονόμηση ενέργειας και στις μεταφορές η κατανάλωση ενέργειας να μειωθεί κατά 11%, όλα αυτά μέχρι το 2030. Οι μέθοδοι που συμμετέχουν στις μειώσεις θα διαφέρουν ανά τομέα.

ΦΑΚΕΛΟΣ:
Το Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο της Ε.Ε.

1. Οι αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου (7-8/2/2013) για το Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο κατέληξε σε συμφωνία για το Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την περίοδο 2014-2020. «4... Το νέο ΠΔΠ καλύπτει την επταετία 2014-2020 και καταρτίζεται για μια Ευρωπαϊκή Ένωση με 28 κράτη μέλη, βάσει της υπόθεσης εργασίας ότι η Κροατία θα προσχωρήσει στην Ένωση το 2013... 6. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο κατέληξε σε πολιτική συμφωνία ότι το ανώτατο σύνολο των δαπανών της ΕΕ-28 κατά την περίοδο 2014-2020 ανέρχεται σε 959.988 εκατ. ευρώ για πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων, πράγμα που αντιστοιχεί στο 1,00% του ΑΕΕ της ΕΕ και 908.400 εκατ. ευρώ σε πιστώσεις πληρωμών, πράγμα που αντιστοιχεί στο 0,95% του ΑΕΕ...»...

«5. Οι δαπάνες θα ομαδοποιηθούν σε έξι τομείς που θα αντικατοπτρίζουν τις πολιτικές προτεραιότητες της Ένωσης και θα παρέχουν την αναγκαία ευελιξία για την αποδοτική κατανομή των πόρων.

Το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο για την περίοδο 2014-2020 θα έχει την εξής δομή:

- Υποτομέας 1α «Ανταγωνιστικότητα για την ανάπτυξη και την απασχόληση» που θα περιλαμβάνει τη διευκόλυνση «Συνδέοντας την Ευρώπη»,
- Υποτομέας 1β «Οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή»,
- Τομέας 2 «Βιώσιμη ανάπτυξη: φυσικοί πόροι» που θα περιλαμβάνει ένα επιμέρους ανώτατο όριο για δαπάνες και άμεσες ενισχύσεις που έχουν σχέση με την αγορά,
- Τομέας 3 «Ασφάλεια και ιθαγένεια»,
- Τομέας 4 «Η Ευρώπη στον κόσμο»,
- Τομέας 5 «Διοίκηση» που θα περιλαμβάνει ένα επιμέρους ανώτατο όριο για διοικητικές δαπάνες,
- Τομέας 6 «Αντισταθμίσεις».⁴

Οι διαπραγματεύσεις εστίασαν περισσότερο στη διανομή των ποσών ανάμεσα στη γεωργία, τη συνοχή και την ανταγωνιστικότητα. Οι περικοπές προήλθαν από τον Υποτομέα 1α και το στόχο «Συνδέοντας την Ευρώπη» με επιπτώσεις στην ανταγωνιστικότητα και την απασχόληση και από τον Τομέα 5 «Διοίκηση» και τις διοικητικές δαπάνες (οι διοικητικές δαπάνες μειώθηκαν κατά €1 δισ.). Επισημαίνεται ότι οι Βρετανικές και Γερμανικές εκπτώσεις έμειναν άθικτες.

2. Παρατηρήσεις του Προέδρου Herman Van Rompuy μετά το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο⁵

«Το 24ωρο ήταν μακρό σε διάρκεια, αλλά επιτυχές: το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο έχει μόλις συμφωνήσει τον επόμενο πολυετή προϋπολογισμό. Δεν πρόκειται για έναν τυχαίο προϋπολογισμό. Πρόκειται για έναν ισόρροπο και φιλοαναπτυξιακό προϋπολογισμό της Ευρώπης για το υπόλοιπο της δεκαετίας. Το έργο δεν ήταν εύκολο: ήταν η μακρότερη συνεδρίαση της θητείας μου, αλλά άξιζε το αποτέλεσμα.

⁴ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/el/ec/135372.pdf

⁵ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/el/ec/135398.pdf

Η συμβιβαστική λύση δείχνει την αίσθηση συλλογικής ευθύνης των αρχηγών της Ευρώπης, αλλά δεν θα πρέπει να ξεχνάμε ότι πρέπει να επιτευχθεί τελική συμφωνία με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Μπορεί να μην είναι ο τέλειος προϋπολογισμός για κανέναν, αλλά περιέχει κάτι για τον καθένα. Το τελικό αποτέλεσμα προσεγγίζεται μέσα από πολλά και διαφορετικά πρίσματα.

Από τη συνολική ευρωπαϊκή προοπτική, θέλω να τονίσω ότι ο προϋπολογισμός είναι στραμμένος προς το μέλλον, είναι πραγματιστικός και αποτυπώνει έντονες ανησυχίες. Αυτές είναι οι τρεις κύριες διαστάσεις του, και θα μιλήσω για την καθεμία ξεχωριστά. Πρώτον: πρόκειται για προϋπολογισμό του μέλλοντος. Επέμεινα ιδιαίτερα στο χαρακτηριστικό αυτό. Δεν μπορούμε να θυσιάσουμε τις επενδύσεις μας στην παιδεία, την έρευνα και την ανάπτυξη. Βεβαίως μπορεί κάποιος να ήθελε κάτι περισσότερο, αλλά ας σταθούμε στους αριθμούς. Σε σύγκριση με το προηγούμενο Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο (ΠΔΠ), υπάρχει συνολική αύξηση €34 δισ. (ή 40% σχεδόν) στον τομέα για την ανταγωνιστικότητα για την ανάπτυξη και την απασχόληση. Θα υπάρξει επίσης πραγματική και σαφής αύξηση για προγράμματα όπως το «Erasmus για όλους» και «Ορίζων 2020» για την καινοτομία.

Τέλος, δίνεται σαφής έμφαση στην ανάληψη νέων επενδύσεων και στην ανάπτυξη δικτύων μεταφορών, ενέργειας και ΤΠΕ, μεταξύ των οποίων και €30 δισ. για το πρόγραμμα «Συνδέοντας την Ευρώπη». Δεύτερη διάσταση: πρόκειται για προϋπολογισμό της μετριοπάθειας. Έπρεπε να λάβουμε οπωσδήποτε υπόψη τις εξαιρετικά δυσχερείς οικονομικές συνθήκες σε ολόκληρη την Ευρώπη. Επομένως, επεβλήθη λιτότητα. Για πρώτη φορά στα χρονικά, υπήρξε σαφής μείωση σε σχέση με το τελευταίο ΠΔΠ. Συμφωνήσαμε ότι πρέπει να περικοπούν περίπου €34 δισ. από τις πιστώσεις υποχρεώσεων και τις πιστώσεις πληρωμών (σε σχέση με την περίοδο 2007-2013), που σημαίνει συνολικό ανώτατο όριο 960 δισ. ευρώ για τις πιστώσεις υποχρεώσεων και €908,4 δισ. για τις πιστώσεις πληρωμών. Αυτό συνεπάγεται όριο για τις πιστώσεις υποχρεώσεων ακριβώς στο 1% του συνολικού ΑΕΕ: λογικό και στρογγυλό ποσό.

Για τη βελτίωση των δαπανών, εισάγονται νέα στοιχεία:

- για τις χώρες, μακροοικονομικές προϋποθέσεις ώστε να αυξηθεί η συνέργια μεταξύ ταμείου συνοχής και οικονομικής διακυβέρνησης,
- και για τα σχέδια, κίνητρα για αποτελέσματα, με χρηματικό απόθεμα για τις καλύτερες επιδόσεις.

Γενικά, η χρηματοδότηση των προγραμμάτων θα απλουστευθεί και θα ελέγχεται καλύτερα. Στο σημερινό οικονομικό πλαίσιο, η αύξηση της αποτελεσματικότητας και η μείωση του κόστους ισχύει και για την ίδια τη διοίκηση της ΕΕ.

Αφιερώσαμε χρόνο για τα εισοδήματα, ή, στη γλώσσα της ΕΕ: τους "ιδίους πόρους". Εδώ έχω τρία σημεία:

- αποφασίσαμε χαμηλότερο κόστος είσπραξης για τους δασμούς και τις εισφορές,
- καταλήξαμε σε συμβιβαστική λύση για τις επιστροφές,
- και ανοίξαμε προοπτικές για πιθανούς νέους ιδίους πόρους, σε σχέση με νέο σύστημα ΦΠΑ και τον μελλοντικό φόρο επί των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών.

Και αυτό μας οδηγεί στην τρίτη και τελευταία διάσταση: πρόκειται για προϋπολογισμό που αποτυπώνει έντονες ανησυχίες. Η πλέον επείγουσα πρόκληση είναι η ανεργία, ιδίως μεταξύ των νέων. Για το λόγο αυτόν αφιερώσαμε €6 δισ. για μία νέα πρωτοβουλία για την απασχόληση των νέων. Το κίνητρο είναι ισχυρό.

Κατά την κατανομή των διαρθρωτικών ταμείων, δόθηκε ιδιαίτερη προσοχή σε χώρες όπως η Ελλάδα, η Πορτογαλία, η Ισπανία, η Ιταλία, η Ιρλανδία, ενώ συνολικά, οι φτωχότερες χώρες θα λάβουν μεγαλύτερο μερίδιο από το ταμείο συνοχής.

Μία οδός για την ευελιξία, μεταξύ άλλων, είναι η ρήτρα επανεξέτασης για τα ταμεία συνοχής που συμφωνήσαμε, «προκειμένου να ληφθεί υπόψη η ιδιαίτερος δυσχερής κατάσταση των χωρών που πλήττονται από την κρίση». Η υποστήριξή μας στους πλέον εύάλωτους λαούς παραμένει ακέραιη. Όπως και η χρηματοδότηση της εξωτερικής δράσης, παρά την κρίση. Ο προϋπολογισμός αυτός θα επιτρέψει στην Ευρώπη να εξακολουθήσει να δεσμεύεται σε ζωτικά παγκόσμια θέματα, όπως η κλιματική αλλαγή, η πυρηνική ασφάλεια και η αναπτυξιακή βοήθεια.

Και τώρα που έχουμε αυτή τη συμφωνία, πώς θα προχωρήσουμε; Όπως είπα, το ΠΔΠ δεν μπορεί να ξεκινήσει χωρίς την έγκριση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Οι δικαιούχοι και οι επενδυτές υπολογίζουν στο νέο ΠΔΠ από την 1η Ιανουαρίου 2014. Για να μην υπάρξουν καθυστερήσεις και αβεβαιότητα, το Συμβούλιο των Υπουργών και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θα πρέπει να περατώσουν σύντομα όλες τις νομοθετικές διαδικασίες.

Κοιτάζοντας προς τα πίσω, δηλώνω ικανοποιημένος που είχαμε συνεχώς στο νου μας τη γενικότερη εικόνα κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων. Ακόμη και σε τόσο δυσχερείς οικονομικές συνθήκες, καταφέραμε να μην απομακρυνθούμε από τα ουσιαστικά στοιχεία, όπως η συνέχεια και η ανάπτυξη.

Σήμερα, μιλήσαμε και για τις συναλλαγές. Οι συναλλαγές μπορούν να μας βοηθήσουν να επιτύχουμε πολλά για την ανάπτυξη και την απασχόληση, όπως και όλες οι αναπτυξιακές επενδύσεις που έγιναν χάρις στη συμφωνία ΠΔΠ.

Τέλος, μιλήσαμε σήμερα για τις εξελίξεις στον αραβικό κόσμο. Δύο χρόνια μετά την Αραβική Άνοιξη, είναι καιρός να αποτιμήσουμε την ευρωπαϊκή στήριξη στη δημοκρατική μετάβαση στην περιοχή. Τα πρόσφατα γεγονότα υπογραμμίζουν μία ακόμη φορά ότι η μετάβαση μπορεί να αποτελέσει πρόκληση. Η Ένωση εμμένει στη δέσμευσή της.

Τέλος, μιλήσαμε για το Μάλι: εκφράζουμε ικανοποίηση για την αποφασιστική δράση που ανέλαβε ο στρατός του Μάλι, με την υποστήριξη της Γαλλίας και άλλων ευρωπαίων και αφρικανών εταίρων. Η Ένωση δεσμεύεται να στηρίξει αυτή την προσπάθεια, χρησιμοποιώντας κάθε διαθέσιμο μέσον για να βοηθήσει στην αποκατάσταση της δημοκρατίας και της συνταγματικής τάξης στο Μάλι.»

3. Η συμφωνία για το Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο, οι αντιδράσεις και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο⁶

Υποστηρίζεται ότι η συμφωνία αποτελεί μια ήττα για τις νότιες και τις ανατολικές χώρες που προσδοκούσαν περισσότερες επιδοτήσεις, καθώς και για την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, της οποίας η αρχική πρόταση υπερέβαινε το όριο των €1.000 δισ., ένα ποσό που ήταν απαγορευτικό για τις χώρες καθαρών συνεισφορές, όπως είναι η Γερμανία, η Βρετανία, η Φινλανδία και η Ολλανδία. Οι ηγέτες της Ε.Ε. υπερασπίστηκαν τα €960 δισ. για πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων του προϋπολογισμού για την περίοδο 2014-2020 ως «την καλύτερη δυνατή συμφωνία» και κάλεσαν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να ανταποκριθεί στις ευθύνες του εγκρίνοντάς την. Ο Γάλλος πρόεδρος François Hollande, ο οποίος είχε

⁶ Βάσει των άρθρων H. Mahony, "Schulz issues ultimatum on EU budget", EUobserver, 28/2/2013, B. Fox, "MEPs attack 'carpet seller' budget deal", EUobserver, 18/2/2013 & V. Pop, "EU leaders urge MEPs to back skeletal budget", EUobserver, 8/2/2013

νωρίτερα προειδοποίησε ότι ένας προϋπολογισμός λιτότητας θα αποδεικνυόταν πολύ αδύναμος για να τονώσει την ανάκαμψη, αναγκάστηκε να παραδεχτεί ότι αυτό ήταν το καλύτερο δυνατό, δεδομένων των συνθηκών. Κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων η θέση του François Hollande φαινόταν να είναι εκ διαμέτρου αντίθετη με τη θέση του Βρετανού πρωθυπουργού David Cameron, ο οποίος ζητούσε ακόμα μεγαλύτερες περικοπές. Όπως υποστηρίχθηκε, υπήρχε χάσμα μεταξύ της Βρετανίας και της ευρωπαϊκής ηγεσίας. Η Γερμανία άσκησε πιέσεις για τη διατήρηση του συνολικού προϋπολογισμού κάτω από €1.000 δισ. αφήνοντας να εννοηθεί ότι δε είναι τραγικό αν δεν επιτευχθεί συμφωνία. Ο συμβιβασμός επιτεύχθηκε τις πρώτες πρωινές ώρες της Παρασκευής, με τη μείωση του ανώτατου ορίου για τις πιστώσεις πληρωμών στα €908 δισ., διατηρώντας το ανώτατο όριο για τις λεγόμενες «αναλήψεις υποχρεώσεων» - το ανώτατο όριο του προϋπολογισμού - σε €960 δισ. Ο David Cameron παρουσίασε τη συμφωνία ως μια νίκη για τη Βρετανία, λέγοντας ότι η Ε.Ε. δε θα πρέπει να έχει «ανοσία στις περικοπές δαπανών».

Απευθυνόμενος στα μέλη του ΕΚ, ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Herman van Rompuy υπερασπίστηκε τη συμφωνία δηλώνοντας ότι ορισμένες χώρες επιζητήσαν περαιτέρω περικοπές μέχρι και €40 δισ. «Περισσότερη Ευρώπη δεν σημαίνει κατ'ανάγκη περισσότερα χρήματα», κατέληξε. Επισημαίνεται ότι η διαφορά μεταξύ των πιστώσεων πληρωμών και των πιστώσεων για την ανάληψη υποχρεώσεων επιτρέπεται μέχρι κάποιο βαθμό, καθώς δεν χρησιμοποιούνται όλα τα διαθέσιμα χρήματα από τα κράτη μέλη. Ο Herman Van Rompuy δήλωσε ότι η διαφορά δεν υπερβαίνει το 5%, το οποίο ισχύει κατά τον τρέχοντα επταετή προϋπολογισμό (2007-2013). «Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα προτιμούσε μια συμφωνία πιο κοντά στην αρχική της πρόταση. Όμως πολιτικά η συμφωνία που έχουμε τώρα αποτελεί το υψηλότερο δυνατό επίπεδο της συμφωνίας που θα μπορούσε να επιτευχθεί με ομοφωνία», σύμφωνα με τον Πρόεδρο της Ε. Επιτροπής Jose Manuel Barroso. Ο Πρόεδρος της Ε. Επιτροπής προσέφερε ειδική στήριξη στη συμφωνία για τον προϋπολογισμό σχολιάζοντας ότι η «απογοητευτική μείωση» ήταν αποτέλεσμα ισορροπίας μεταξύ της πλειοψηφίας των κρατών μελών που είχαν υποστηρίξει την Ε. Επιτροπή και ορισμένων χωρών που είναι καθαροί συνεισφέροντες και επιζητούν βαθύτερες περικοπές». Παραδέχτηκε ότι χωρίς μηχανισμούς ευελιξίας η Ε. Επιτροπή δε θα διαθέτει χρήματα. «Χωρίς τη μέγιστη ευελιξία, ο (προϋπολογισμός) απλά δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί». Η Ε. Επιτροπή θέλει να έχει το δικαίωμα να τροποποιήσει τα χρήματα σε διάφορα κονδύλια του προϋπολογισμού για πληρωμές που μεταφέρθηκαν στο επόμενο έτος. Επί του παρόντος, όλα τα αδιάθετα χρήματα δίνονται πίσω στις εθνικές κυβερνήσεις.

Σε κοινή τους δήλωση οι κύριες πολιτικές ομάδες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου υποστηρίζουν ότι «δεν μπορούν να δεχτούν» τη συμφωνία για τον προϋπολογισμό στην τρέχουσα μορφή του. Οι ηγέτες των ομάδων των Σοσιαλιστών, των Φιλελευθέρων και των Πρασίνων συμπαρατάσσονται και βρίσκουν τη συμφωνία πάρα πολύ μικρή, επισημαίνοντας το πρόβλημα του κενού των €51,5 δισ. μεταξύ των αναλήψεων υποχρεώσεων και των αναμενόμενων πληρωμών. Σε κοινή τους δήλωση οι κύριες πολιτικές ομάδες του ΕΚ υποστηρίζουν ότι «δεν μπορούν να δεχτούν» τη συμφωνία για τον προϋπολογισμό στην τρέχουσα μορφή του. Οι ευρωβουλευτές μπορούν μόνο να εγκρίνουν ή να απορρίψουν τον προϋπολογισμό αλλά δεν μπορούν να εισάγουν αλλαγές. Μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου υποστηρίζουν ότι το κενό στη χρηματοδότηση παραβιάζει το άρθρο 323 της Συνθήκης της Ε.Ε., η οποία απαγορεύει στην Ε.Ε. την εκτέλεση ενός δημοσιονομικού ελλείμματος. Ο ηγέτης των Φιλελευθέρων Guy Verhofstadt χαρακτήρισε το νέο

δημοσιονομικό πλαίσιο ως «copy paste» της ισχύουσας συμφωνίας του προϋπολογισμού της περιόδου 2007-2013. Την προηγούμενη φορά χρειάστηκαν 41 εκπτώσεις και εξαιρέσεις, αυτή τη φορά χρειάστηκαν 53 εκπτώσεις και εξαιρέσεις για να κερδίσουν την υποστήριξη των κρατών μελών». Μετά από πάνω από 24 ώρες επίπονων συνομιλιών, οι ηγέτες συμφώνησαν σε μια συμφωνία ύψους €959,9 δισ. σε αναλήψεις υποχρεώσεων και €908,4 δισ. σε πιστώσεις πληρωμών. Το πακέτο των δαπανών περιλαμβάνει περικοπές ύψους 3% σε σχέση με τον τρέχοντα επταετή προϋπολογισμό ενώ αποτελεί το 1% του ακαθάριστου εθνικού εισοδήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Σε ειδική σύσκεψη των μελών του ΕΚ που πραγματοποιήθηκε στις 18 Φεβρουαρίου 2013 και ο Γάλλος ευρωβουλευτής και επικεφαλής της ομάδας του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος στο ΕΚ Joseph Daul κατηγορήσε τους ηγέτες της Ε.Ε. χαρακτηρίζοντας το πρόσφατο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ως ένα «διάλογο κωφών». Ο Joseph Daul δήλωσε ότι τα κράτη μέλη είχαν αγνοήσει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων για τον προϋπολογισμό για την περίοδο 2014-2020. Επισημαίνεται ότι δεκαέξι από τους εικοσιεπτά ηγέτες της Ε.Ε., συμπεριλαμβανομένης και της καγκελαρίου της Γερμανίας Angela Merkel καθώς και του Προέδρου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Herman Van Rompuy ανήκουν στο Ευρωπαϊκό Λαϊκό Κόμμα, την πολιτική οικογένεια του Joseph Daul. Με μια αντιπροσωπεία 270 βουλευτών το ΕΛΚ είναι μακράν η μεγαλύτερη πολιτική ομάδα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Σύμφωνα με αξιωματούχο της Ε.Ε., μεγάλο μέρος της αντίδρασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου αφορά στην ευελιξία της χρήσης των αδιάθετων χρημάτων (μια πρόβλεψη του προϋπολογισμού που θα πρέπει να αναθεωρηθεί σε δύο χρόνια) καθώς και στη δυνατότητα να χρησιμοποιηθούν τα έσοδα από ένα μελλοντικό φόρο επί των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών. Ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου Martin Schulz δήλωσε στις 28 Φεβρουαρίου 2013 ότι τα μέλη του ΕΚ θα αρχίσουν τις διαπραγματεύσεις για τον προϋπολογισμό μόνο αν συμφωνήσουν πώς θα καλύψουν το χάσμα των περίπου €17 δισ. στον προϋπολογισμό του τρέχοντος έτους. «Τίποτα δεν μπορεί να συμβεί χωρίς [να λυθεί] το μεγαλύτερο τρέχον πρόβλημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ότι, δηλαδή, ο προϋπολογισμός του 2013 είναι ελλειμματικός» πρόσθεσε ο Martin Schulz κατά τη διάρκεια συνέντευξης Τύπου στο Δουβλίνο. Επιπλέον υπενθύμισε ότι είχε αναφέρει και στην Ιρλανδική προεδρία της Ε.Ε. λίγο πριν τις διαπραγματεύσεις για τον προϋπολογισμό, ότι «η κάλυψη του χάσματος μεταξύ των δεσμεύσεων και των πληρωμών για το 2013» αποτελεί προϋπόθεση για την έναρξη των διαπραγματεύσεων. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει προειδοποιήσει ότι όσο μεγαλύτερη είναι η διαφορά, τόσο πιθανότερο είναι ορισμένα προγράμματα να αντιμετωπίσουν έλλειμμα σε μετρητά. Βάσει των ισχυόντων κανόνων, κάθε αδιάθετο ευρώ θα επιστρέψει στα κράτη μέλη στο τέλος του έτους. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο επιθυμεί μεγαλύτερη «ευελιξία» στη διατήρηση μέρους των αδιάθετων χρημάτων για πολλά χρόνια, προκειμένου να αποφευχθούν άσχημες καταστάσεις (όπως πέρυσι όταν το πρόγραμμα Erasmus σχεδόν χρεοκόπησε επειδή δεν υπήρχαν χρήματα). Ο ετήσιος προϋπολογισμός της Ε.Ε. για το τρέχον έτος έχει ένα έλλειμμα ύψους μεταξύ €16 -17 δισ. Είναι το χάσμα μεταξύ των δεσμεύσεων πληρωμών που γίνονται από τα κράτη μέλη (περίπου €148 δισ.) και του πραγματικού προϋπολογισμού (περίπου €132-133 δισ.). Σύμφωνα με δηλώσεις του Προέδρου του ΕΚ «Ελλείμματα απαγορεύεται σε ευρωπαϊκό επίπεδο».

Ο Martin Schulz επεσήμανε ότι στη διαπραγμάτευση για τον προϋπολογισμό κάθε κράτος πήρε αυτό που ήθελε. Επιπλέον επεσήμανε ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενοχλήθηκε γιατί τα κράτη μέλη δεν έλαβαν υπόψη τους τις επιθυμίες του ΕΚ. Στις 13

Μαρτίου 2013 το ΕΚ θα κληθεί να επικυρώσει ή όχι το τελικό ποσό του πολυετούς πλαισίου. Επεσήμανε ότι το ΕΚ θα απορρίψει το προσχέδιο που αποφάσισαν τα 27 κράτη μέλη αλλά δε θα απορρίψει ένα πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο: «Θέλουμε να διαπραγματευτούμε τα σημαντικότερα σημεία ενώ διατιθέμεθα να έχουμε μεγαλύτερη ευελιξία μεταξύ των κατηγοριών του προϋπολογισμού και να μπορεί το ΕΚ να έχει κάποια δικαιώματα στο φόρο της Ε.Ε. ή στους ιδίους πόρους». Οι συμβιβασμοί που έγιναν στα προαναφερθέντα θέματα δεν ήταν ικανοποιητικοί. Επιπλέον, ο Martin Schulz επεσήμανε ότι τα μέλη του ΕΚ δε θα έχουν δυσκολία να υποστηρίξουν τις θέσεις τους στους πολίτες δεδομένου ότι πολλοί πολίτες νιώθουν το αποτέλεσμα της μείωσης των εθνικών δαπανών. Υποστήριξε ότι το ΕΚ έχει την υποχρέωση να επενδύσει στο μέλλον.

Οι ευρωβουλευτές είναι πιθανό να κληθούν να επικυρώσουν με μυστική ψηφοφορία τη συμφωνία κατά τη διάρκεια της επόμενης συνόδου ολομέλειας στο Στρασβούργο τον Μάρτιο. Σύμφωνα με τον Κανονισμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, η διαδικασία της μυστικής ψηφοφορίας ενεργοποιείται όταν το ζητήσουν 151 ευρωβουλευτές. Υποστηρίζεται ότι η μυστική ψηφοφορία θα περιορίσει τη δυνατότητα άσκησης πίεσης από τους ευρωβουλευτές προς τις εθνικές κυβερνήσεις. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο καλείται να εγκρίνει οποιαδήποτε συμφωνία για τον προϋπολογισμό με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών του. Η διενέργεια μυστικής ψηφοφορίας καταγγέλθηκε από τον Martin Callanan, Βρετανό ευρωβουλευτή και επικεφαλής της Ομάδας των Ευρωπαίων Συντηρητικών και Μεταρρυθμιστών στο ΕΚ, ο οποίος δήλωσε ότι κάτι τέτοιο θα γελοιοποιούσε την Ευρωβουλή. Ο Martin Callanan είναι από τα λίγα μέλη του ΕΚ που χαρακτήρισαν τη συμφωνία ως μια «λογική και ρεαλιστική συμβιβαστική λύση».

Μετά το Μάρτιο του 2013 θα αρχίσουν οι διαπραγματεύσεις για τον προϋπολογισμό. Μετά την έγκριση από τους ευρωβουλευτές, η συμφωνία των ηγετών της Ε.Ε. θα πρέπει να μεταφραστεί σε περίπου 70 ξεχωριστά νομικά κείμενα, για τα οποία και πάλι θα πρέπει να διεξαχθούν διαπραγματεύσεις με τους υπουργούς της Ε.Ε. και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Σύμφωνα με πηγή της Ιρλανδικής Προεδρίας «Εργαζόμαστε πολύ στενά με την Ε. Επιτροπή και ελπίζουμε ότι σε μια-δυο εβδομάδες τα έγγραφα θα είναι διαθέσιμα σε μορφή που θα μπορεί στη συνέχεια να αποτελέσει αντικείμενο διαπραγμάτευσης στο Συμβούλιο». Η ψηφοφορία αναμένεται να διεξαχθεί τον Απρίλιο ή το Μάιο, υπό την προϋπόθεση ότι συμφωνεί το ΕΚ και ότι δε θα υπάρχουν άλλες καθυστερήσεις. Ο χρόνος είναι πιεστικός δεδομένου ότι το νέο δημοσιονομικό πλαίσιο θα πρέπει να είναι σε θέση να εφαρμοστεί από την 1η Ιανουαρίου 2014 και να αρχίσουν τα κράτη μέλη να σχεδιάζουν την χρηματοδότηση προγραμμάτων.

ΞΕΝΟΣ ΤΥΠΟΣ

Αγγλικός Τύπος

Ο βρετανικός τύπος εστιάζει στις διαπραγματεύσεις για τον προϋπολογισμό της Ένωσης για την επταετία 2014-2020. Αναφέρεται σχετικά ότι μετά από 26 ώρες διαπραγμάτευσης η Ευρωπαϊκή Ένωση κατέληξε στις 8 Φεβρουαρίου σε συμφωνία για να μειώσει το νέο επταετή προϋπολογισμό της Ε.Ε. κατά 3,3%, ή €32 δισ.. ενώ τονίζεται ότι πρόκειται για τον πρώτο μειωμένο προϋπολογισμό στην ιστορία της Ένωσης. Το αποτέλεσμα, μετά από μια άκαρπη Σύνοδο Κορυφής νωρίτερα το Νοέμβριο 2012, θεωρήθηκε ως μια σημαντική νίκη για τον David Cameron, ο οποίος ηγήθηκε υπέρ των περικοπών του προϋπολογισμού, καθώς και μια ήττα του Προέδρου Francois Hollande της Γαλλίας, ο οποίος

δεν κατάφερε να πείσει τους εταίρους για χαλάρωση της λιτότητας και για περισσότερες δαπάνες για την τόνωση της ανάπτυξης.

Σε δηλώσεις του ο David Cameron αναφέρει ότι ο βρετανικός λαός μπορεί να είναι υπερήφανος αφού μειώθηκε για πρώτη φορά το πιστωτικό όριο της Ένωσης που ήταν υπερβολικά υψηλό. Ωστόσο, αναγνώρισε ότι, ενώ ο προϋπολογισμός της Ε.Ε. στο σύνολό της θα μειωθεί, η συμβολή της Βρετανίας στις δαπάνες της Ε.Ε. θα αυξηθεί. Κατηγόρησε γι' αυτή την κατάσταση τον Tony Blair που το 2005 δέχτηκε τα 12 νέα κράτη-μέλη να έχουν μερική απαλλαγή από τις αντισταθμιστικές πληρωμές στη Βρετανία.

Σε βραχυπρόθεσμο επίπεδο, ο François Hollande κατάφερε να προστατεύσει μία σημαντική εκλογική του περιφέρεια, τους γάλλους αγρότες, μέσω της εξασφάλισης €1 δισ. στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής, σε σχέση με τα στοιχεία που προβλέπονταν το Νοέμβριο. Η ΚΓΠ καταλαμβάνει το μεγαλύτερο μέρος του νέου προϋπολογισμού, κατά 39%, αλλά οι συνολικές αγροτικές επιδοτήσεις και δαπάνες θα μειωθούν κατά €50 δισ. σε σχέση με την προηγούμενη επταετία.

Μετά από τρία χρόνια οικονομικής κρίσης που έθεσαν σε αμφιβολία την επιβίωση του ευρώ και προκάλεσαν δραστικές περικοπές στις δημόσιες δαπάνες και υπηρεσίες σε πολλά κράτη μέλη της Ε.Ε., ο David Cameron υποστήριξε ότι ο προϋπολογισμός της Ε.Ε. δε θα μπορούσε να μείνει αλώβητος από την τρέχουσα περίοδο λιτότητας. Η Σύνοδος Κορυφής συμφώνησε να μειώσει τον προϋπολογισμό από €992 δισ. σε €960 δισ. ή κατά 1% του κοινοτικού ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος.

Η Γερμανία έπαιξε το ρόλο του μεσολαβητή και, τελικά, τέθηκε στο πλευρό του David Cameron αφήνοντας τον François Hollande μόνο, όχι για πρώτη φορά, σε μια Σύνοδο Κορυφής της Ε.Ε. Από την άλλη ο François Hollande επέλεξε να μην τεθεί επικεφαλής μιας συμμαχίας μεταξύ Γαλλίας, Ιταλίας και Ισπανίας. Λαμβάνοντας υπόψη την πρόσφατη ομιλία του David Cameron για την Ένωση και τη δέσμευση του Ηνωμένου Βασιλείου για ένα δημοψήφισμα μέχρι το 2017 για την παραμονή στην Ε.Ε. εάν παραμείνει στο θώκο, υπήρχε αμφισβήτηση κατά πόσο οι απόψεις του θα πρέπει να υπερισχύουν όταν δεν είναι σαφές κατά πόσο η Βρετανία θα είναι στην Ε.Ε. μέχρι το 2020.

Επιπλέον του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου συμφώνησε να δημιουργήσει ένα νέο ταμείο ύψους €6 δισ. για την άμβλυνση της ανεργίας. Γάλλοι αξιωματούχοι τόνισαν ότι θα ενισχυθούν περιοχές της Γαλλίας από το ταμείο αυτό αφού ουσιαστικά παραδέχθηκαν ότι έχουν πληγεί τόσο άσχημα από την κρίση όσο και η Ελλάδα. Ο βρετανικός τύπος υπογραμμίζει επίσης την επιμονή του David Cameron για εξοικονόμηση έως και €7 δισ. στους μισθούς, τις συντάξεις και το κόστος διαχείρισης των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο διοικητικός προϋπολογισμός τελικά μειώθηκε μόνο κατά €1 δισ.

Αν ο David Cameron κέρδισε και ο François Hollande έχασε, ωστόσο υποστηρίζεται ότι υπήρξαν πολλοί που θεωρούν ότι και οι προοπτικές της Ευρώπης έχασαν σε μια περίοδο που η διαπραγμάτευση έδωσε προτεραιότητα στα εθνικά συμφέροντα αντί σε έξυπνες επενδύσεις με στόχο τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας σε ενωσιακό επίπεδο.

- Chaffin J. and Barker A., "Leaders agree cut to EU spending", Financial Times, 8/02/2013.
- Traynor I. and Watt N., "EU budget cut ushers in austerity for first time in union's history", The Guardian, 8/02/2013.
- Wearden G., "EU leaders reach historic budget deal - as it happened", The Guardian, 8/02/2013.

Γαλλικός τύπος

Σύμφωνα με τα δημοσιεύματα του γαλλικού τύπου, η συμφωνία για το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο φέρνει λιτότητα στην Ευρωπαϊκή Ένωση ενώ αποτελεί μια διπλωματική ήττα για τη Γαλλία. Αναφέρεται χαρακτηριστικά ότι οι φιλοδοξίες της Ε.Ε. υπερκεράστηκαν από το ζεύγος David Cameron - Angela Merkel, υπό το βλέμμα του αδύναμου François Hollande. Ο Γάλλος Πρόεδρος είχε υποσχεθεί στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ότι θα αντιτασσόταν σε μία σημαντική μείωση του «δημοσιονομικού πλαισίου» της Ε.Ε. για την περίοδο 2014-2020. Κατά την άφιξή του στις Βρυξέλλες, ο Βρετανός πρωθυπουργός David Cameron εμφανίστηκε ανένδοτος. Από την άλλη πλευρά, ο Γάλλος πρόεδρος François Hollande υποστήριξε ότι δε θα υπάρξει «καμία συμφωνία» αν ο συμβιβασμός «αγνοήσει» την ανάπτυξη και «ξεχάσει» τη γεωργία. Οι πρωθυπουργοί της Ιταλίας και της Ισπανίας επηρεασμένοι από τα εγχώρια προβλήματά τους (τις εκλογές και το σκάνδαλο της διαφθοράς αντίστοιχα) δε μπόρεσαν να στηρίξουν τη Γαλλία απέναντι στον γερμανοβρετανικό άξονα. Ο Mario Monti ανέφερε μόνο στη μέση της βραδιάς ότι «Δεν μπορούμε να δεχτούμε τη λογική ενός κράτους το οποίο δεν ξέρουμε αν θα εξακολουθεί να είναι μέλος της Ε.Ε. το 2017», υπαινικσόμενος τη Βρετανία.

Αναφέρεται χαρακτηριστικά ότι ο Βρετανός πρωθυπουργός David Cameron είχε θέσει ως κόκκινη γραμμή το ποσό των €885 δισ. για τις πιστώσεις πληρωμών ενώ έκρινε και τον τελευταίο συμβιβασμό που συνέταξε ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Herman Van Rompuy ως ιδιαίτερα υψηλό (€943 δισ.). Κατά τη διάρκεια της Συνόδου Κορυφής, ενώ η Ε. Επιτροπή πρότεινε έναν προϋπολογισμό ύψους €1033 δισ. (που ανερχόταν στο 1,08% του ΑΕΠ της Ε.Ε.) οι ηγέτες της Ε.Ε. τον μείωσαν στα €960 δισ. Μετά από τριάντα ώρες σκληρών διαπραγματεύσεων, οι είκοσι-επτά ηγέτες κατέληξαν σε μια συμφωνία ύψους €908,4 δισ. Αυτή τη φορά, ο προϋπολογισμός από το 1,12% του ΑΕΠ ανήλθε στο 1% του ΑΕΠ. Αν η πρόταση γίνει αποδεκτή, ο προϋπολογισμός της περιόδου 2014-2020 είναι μικρότερος κατά €30 δισ. σε σύγκριση με τον προϋπολογισμό της προηγούμενης περιόδου (2007-2013), μια μείωση ύψους περίπου 3%. Από αυτήν τη μείωση κυρίως πλήττονται η ανάπτυξη και οι νέες πολιτικές της Ε.Ε. (μετανάστευση, εξωτερική πολιτική), με τη Γαλλία να έχει αγωνιστεί για τη διατήρηση της χρηματοδότησης της κοινής γεωργικής πολιτικής και της παροχής βοήθειας προς τις φτωχότερες περιφέρειες.

Σύμφωνα με δηλώσεις του Προέδρου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Herman Van Rompuy, η διαπραγμάτευση ήταν πολύ δύσκολη γιατί αντανάκλα μια αντίληψη της Ευρώπης η οποία βασίζεται εξίσου στην αλληλεγγύη, την ανάπτυξη αλλά και στα εθνικά συμφέροντα. Σύμφωνα με δημοσιεύματα του γαλλικού τύπου, η κρίση στην ευρωζώνη σηματοδοτεί ότι η Ε.Ε. πάσχει από έλλειψη μεταφοράς χρημάτων από τους πλούσιους προς τους φτωχούς ενώ η στάση της ευρωπαϊών ηγετών υποδεικνύει ότι ο εθνικός εγωισμός παραμένει ο ισχυρότερος παράγοντας. Ο David Cameron αναδείχθηκε θριαμβευτής των διαπραγματεύσεων, με δημοσιεύματα του γαλλικού τύπου να υποστηρίζουν χαρακτηριστικά ότι η περίφημη «επιταγή» που κατακτήθηκε από την Margaret Thatcher το 1984 δεν επλήγη, παρόλα τα χτυπήματα που δέχθηκε από όλες τις πλευρές. Επιπλέον, η Γαλλία απέτυχε να απομονώσει τη Βρετανία από την Ολλανδία, τη Σουηδία, τη Φινλανδία και τη Γερμανία. Λίγους μήνες πριν από τις εθνικές της εκλογές η Γερμανία μπορεί να καυχιέται ότι κατάφερε να περιορίσει τις δαπάνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ενώ για μια ακόμη φορά εγκατέλειψε τις ομοσπονδιακές της δεσμεύσεις προς όφελος των οικονομικών εθνικών της συμφερόντων. Για την Angela Merkel η Ευρώπη πρέπει να έχει το μικρότερο δυνατό κόστος και η αλληλεγγύη να είναι περιορισμένη.

- J. Quatremer & N. Dubois, "Budget de l'UE : pèze perdu pour Hollande", 8/2/2013, Libération
- Mathilde Golla, "Europe: vers un accord sur un budget à 960 milliards", Le Figaro, 8/2/2013
- Barthet E. & Parienté J., "Budget européen: si vous avez raté un épisode" Le Monde, 13/02/2013
- Barthet E. & Parienté J., "Budget UE refusé "en l'état"", Le Figaro, 8/2/2013

ΤΥΠΟΣ

ΜΕΛΗ ΔΕΠ ΣΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΥΠΟ

Θάνος Βερέμης, «Η Αλληλουχία των γενεών», Η Καθημερινή 3 Φεβρουαρίου 2013

Ο ομότιμος καθηγητής Θάνος Βερέμης σε άρθρο του με τον παραπάνω τίτλο αναφέρει:

“ Όσοι από εμάς γεννήθηκαν τα τελευταία χρόνια του πολέμου και ήταν μικροί για να θυμούνται τον Εμφύλιο, έζησαν την πιο καλή περίοδο της ευρωπαϊκής ιστορίας. Δεκαετίες ανασυγκρότησης, ανάπτυξης, ευκαιριών, ελπίδας και τέλος, υλικής ευμάρειας. Η οικονομική άνεση, που προπολεμικά περιοριζόταν σε μερικές δεκάδες οικογενειών, διαχύθηκε σε ευρύτερα κοινωνικά στρώματα ώστε τα διαμερίσματα και στη συνέχεια τα αυτοκίνητα και τα ταξίδια στο εξωτερικό για ψώνια να γίνουν κοινός τόπος. Από λαός σκληραγωγημένος στις κακουχίες και την ξενιτιά, οι Έλληνες μεταμορφώθηκαν σταδιακά σε μαλακούς καταναλωτές. Και πολλοί από τους νέους αυτούς Έλληνες, που δεν γνώρισαν από τις οικογένειές τους παρά μόνο τη διαπαιδαγώγηση της ανέχειας, πέρασαν στα παιδιά τους την αυταρέσκεια του γρήγορου πλουτισμού και την περιφρόνηση για οποιοδήποτε εμπόδιο θέτει η νομιμότητα στην ασυδοσία.

Όταν οι απαγορεύσεις της αστικής κοινωνίας και η ηθική του στυλοβάτη της οικογένειας έχασαν την αξιοπιστία τους, οι πρώτοι που το κατάλαβαν ήταν τα παιδιά. Έτσι, για τους ευνοημένους γόνους της δεύτερης και της τρίτης μεταπολεμικής γενεάς η εχθρότητα για τους νόμους και την πολιτική συναίνεση έγινε ένα είδος ιδεολογικής ορθοδοξίας.

Η μετάλλαξη των αστών συνέπεσε και με την κακή συνείδηση δεξιών γόνων για την κακομεταχείριση της Αριστεράς. Καθώς μάλιστα οι αριστεροί κυριαρχούν μεταπολεμικά στον κόσμο της διάνοησης, η αποκατάστασή τους έγινε ένα ακόμα στοιχείο της νέας ορθοδοξίας. Δυστυχώς η μεταπολιτευτική Αριστερά αποτέλεσε πρόσθετο σύμπτωμα της συμβατικής μας σκέψης. Οχι μόνο δεν κομίζει τίποτα σχετικό με τα σημερινά μας προβλήματα αλλά αναμασάει τις πιο ξεπερασμένες ιδέες της επαναστατικής αυταρχικότητας. Στα απομνημονεύματά του για την προπολεμική Αυστροουγγαρία, ο Στέφαν Τσβάιχ έγραφε: «Βρίσκαμε το καινούργιο γιατί ποθούσαμε το καινούργιο, πεινούσαμε για κάτι που μας ανήκε, και ανήκε μόνο σε μας και όχι στον κόσμο των πατέρων μας. Οι νέοι διαθέτουν, όπως ορισμένα ζώα, ένα ένστικτο που τους προειδοποιεί για τις μετεωρολογικές μεταβολές. Κι έτσι η γενιά μας προαισθανόταν, πριν ακόμα το υποπτευθούν οι καθηγητές μας και τα πανεπιστήμια, πως κάτι νέο ερχόταν». Μπορούμε άραγε να πούμε το ίδιο για τους δικούς μας νέους σήμερα, όταν οι πιο ανήσυχτοι προσανατολίζονται σε χώρες του εξωτερικού προς αναζήτηση καλύτερης τύχης και οι περισσότεροι ατενίζουν με πίκρα τον χαμένο παράδεισο της πρόσληψης στο Δημόσιο;.....”

Π.Κ Ιωακειμίδης, «Η Ελληνική Παραμόρφωση», Τα Νέα 15 Φεβρουαρίου 2013

Ο καθηγητής Π.Κ Ιωακειμίδης σε άρθρο του με το παραπάνω τίτλο, μεταξύ άλλων υπογραμμίζει:

“ Τελικά η Ελλάδα της Μεταπολίτευσης υπήρξε τόσο καθημαγμένη χώρα από πλευράς συγκρότησης, ανάπτυξης, ευκαιριών και δυνατοτήτων ώστε να οδηγεί συλλογικά και ατομικά, σε απελπισία ή, ορισμένους, στον νεοναζισμό και μερικούς άλλους στην τρομοκρατία; Βεβαίως, η αποσαθρωμένη σήμερα χώρα στη δίνη της κρίσης δικαιολογημένα οδηγεί στην απελπισία μεγάλα τμήματα του πληθυσμού. Μήπως όμως έφτασε στην κρίση γιατί, μεταξύ άλλων, δεν είχαμε εννοιολογήσει σωστά την Ελλάδα, ιδιαίτερα τις τελευταίες δύο δεκαετίες; Μήπως δηλαδή άλλο ήμασταν ως χώρα και άλλο νομίζαμε ότι ήμασταν;

Κατ' αρχήν, πάντως, ήμασταν μια υπεραναπτυγμένη χώρα του παγκόσμιου συστήματος, είτε αυτό αρέσει σε ορισμένους είτε όχι - στην 24η θέση του παγκόσμιου δείκτη ανάπτυξης, ανάμεσα δηλαδή στις 25 περισσότερο αναπτυγμένες χώρες από τις περίπου 200 χώρες της υψηλίου (Human Development Report του ΟΗΕ). Η Ελλάδα την περίοδο εκείνη είχε ρυθμούς ανάπτυξης γύρω στο 4%, με άλλους κοινωνικούς δείκτες. Είχαμε βεβαίως προβλήματα και παθογένειες, ανισοκατανομή εισοδήματος και θύλακες φτώχειας. Ενδεχομένως, η ανάπτυξη αυτή ήταν πλαστή καθώς στηρίχτηκε στα δανεικά και στο υψηλό χρέος. Αλλά πάντως ήταν ανάπτυξη. Παρά ταύτα κυριαρχούσε το «σύνδρομο της ψωροκόσταινας». Πιστεύαμε, όπως αποδεικνύεται από έρευνες της εποχής, ότι ήμασταν ανάμεσα στους φτωχότερους της υψηλίου! Είναι γνωστές οι θρηνολογίες για τη «χαμένη γενιά των 700 ευρώ», σαν να ήταν κόλαση να αρχίσει ένας απόφοιτος πανεπιστημίου εργασία με 700 ευρώ (σήμερα ακούγεται ως κρύο αστείο). Η Ελλάδα δεν ήταν τότε ικανοποιημένη με την ευημερία που απολάμβανε. Τη θεωρούσε φτώχεια, ήθελε περισσότερα, ο καθένας ήθελε να γίνει πλούσιος σε χρόνο-ρεκόρ. Και πίεζε γι' αυτό. Και η πολιτική τάξη των πελατειακών σχέσεων, ανήμπορη να αντισταθεί, δανειζόταν για να ανταποκριθεί. Και αντί να γίνουμε πλουσιότεροι, γίναμε πάνω απ' όλα διεφθαρμένοι και τελικά φτωχότεροι.

Αλλά η Ελλάδα δεν ήταν μόνο ανάμεσα στις 25 πλουσιότερες χώρες. Ήταν «στη ζώνη σταθερότητας και δημοκρατίας». Με ένα λειτουργικό δημοκρατικό σύστημα που, παρά τις ατέλειές του, ήταν συγκρίσιμο με το ευρωπαϊκό πρότυπο και το συγκριτικά καλύτερο στην περιοχή. Συμμετείχε, επίσης, στους ισχυρότερους διεθνείς και περιφερειακούς οργανισμούς (ΕΕ, ΝΑΤΟ, Συμβούλιο της Ευρώπης, ΟΟΣΑ). Ήταν δηλαδή «παρέα» με τις πλέον αναπτυγμένες, ισχυρές δημοκρατίες της υψηλίου. Κι όμως σε όλες τις συγκρούσεις που οι δημοκρατίες αυτές βρέθηκαν να αντιπαρατίθενται (Βαλκάνια, Κόσοβο, Ιράκ, κ.λπ.), η ελληνική κοινωνία βρέθηκε απέναντί τους υποστηρίζοντας αιμοσταγείς δικτάτορες (π.χ. Μιλόσεβιτς). Σταθερά πίστευε ότι οι δημοκρατίες αυτές παρανομούσαν πλήρως, ενώ οι δικτάτορες ήσαν αθώες περισσότερες. Αυτή η αντίληψη (της «κουλτούρας των αποκάτω» ή «underdog culture», όπως την ονόμασε ο Ν. Διαμαντούρος) αμφισβητούσε σταθερά και τη νομιμοποίηση της ελληνικής δημοκρατίας. Αλλωστε σταθερά διδασκόταν στα ελληνικά δημοτικά, γυμνάσια, λύκεια ότι «κάθε γενιά οφείλει να κάνει το δικό της Πολυτεχνείο». Να κάνει δηλαδή μια εξέγερση ενάντια στο πολιτικό καθεστώς. Με τη μόνη διαφορά ότι το «Πολυτεχνείο» ήταν μια εξέγερση ενάντια σ' ένα κτηνώδες δικτατορικό καθεστώς, ενώ ένα «νέο Πολυτεχνείο» θα ήταν εξέγερση σ' ένα δημοκρατικό καθεστώς. Και έτσι φθάσαμε στο χυδαίο σύνθημα των ημερών, ότι «η χούντα δεν τελείωσε το '73»! Φθάσαμε δηλαδή στην κορύφωση της προσπάθειας απονομιμοποίησης του πολιτικού συστήματος. Και όταν φθάσεις στην απονομιμοποίηση, τα πάντα «επιτρέπονται», από τη Χρυσή Αυγή έως την τρομοκρατία.....”

Πάνος Καζάκος, “ Αντιδράσεις χωρίς Επιχειρήματα” Τα Νέα 5 Φεβρουαρίου 2013

Ο ομότιμος καθηγητής Πάνος Καζάκος σε άρθρο του με το παραπάνω τίτλο αναφέρει:

“Η αναδιάρθρωση του ακαδημαϊκού χάρτη της χώρας είναι μέρος των προσπαθειών για βελτίωση της Ανωτάτης Παιδείας και βιώσιμη ανάπτυξη. Η πρόταση του καθηγητή υπουργού κ. Αρβανιτόπουλου ανταποκρίνεται γενικά σε ακαδημαϊκά κριτήρια και πιεστικές ανάγκες για το συμμάζεμα της δημόσιας οικονομίας.

Η εξέλιξη της Ανωτάτης Παιδείας (όπως και άλλων περιοχών πολιτικής) ήταν προϊόν του «μοντέλου του σκουπιδοτενεκέ» που σημάδεψε τη δημόσια πολιτική της χώρας (με εξαιρέσεις). Στα δικά μας δεδομένα, αυτό σήμαινε αμφισημίες ως προς τις θεμελιώδεις αξίες (και στόχους), ελαττωματικές μεθοδεύσεις αλλαγών και αβεβαιότητες για το τελικό αποτέλεσμα σε όρους γενικού συμφέροντος. Αγνοούνταν εναλλακτικές λύσεις και διεθνείς εμπειρίες. Συχνά, διάφορες αλλαγές που επιχειρούνταν κατά καιρούς δεν στηρίζονταν σε κάποια σαφή αντίληψη για τις αναπτυξιακές ανάγκες της χώρας (γνώση, καινοτομία, δημιουργική πρωτοβουλία) και τη συνεισφορά της Ανωτάτης Παιδείας σε αυτές. Ήταν προϊόν ευκαιριακών συσχετισμών προσωπικών και τοπικών συμφερόντων - και του κομματισμού.

Ίσως το εμφανέστερο σύμπτωμα της πολιτικής του σκουπιδοτενεκέ ήταν η εμφύτευση τμημάτων στη μέση του πουθενά, δηλαδή ο κατακερματισμός ΑΕΙ και ΤΕΙ και η διασπορά τους στον χώρο. Τυπικό παράδειγμα: το Τμήμα Τεχνολογιών Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών που ανήκει στο ΤΕΙ Καλαμάτας, εγκαταστάθηκε σε ένα ύψωμα έξω από τη Σπάρτη, έχει μόνο τρεις καθηγητές, είναι χωρίς τακτική συγκοινωνία με την πόλη, προκαλεί αδικαιολόγητο διοικητικό κόστος (ανάμεσα σε Καλαμάτα και Σπάρτη βρίσκεται ο... Ταΰγετος). Τέτοιες αποφάσεις ικανοποιούσαν τοπικούς βουλευτές λόγω του υψηλού συμβολισμού και της εξυπηρέτησης τοπικών πελατών (ενοικιαζόμενα δωμάτια, καφετέριες κ.λπ.).

Αλλά υπάρχουν και πολλά άλλα δυσδιάκριτα παθολογικά συμπτώματα. Για τον εντοπισμό τους χρειάζεται φωτογραφική μηχανή που συλλαμβάνει τον μικρόκοσμο της Ανωτάτης Παιδείας - τις κομματικές συμπαιγνίες, την αναξιοκρατία σε εκλογές καθηγητών, την κακοδιαχείριση, την έλλειψη λογοδοσίας, τη μη εφαρμογή του νόμου σε αρκετές περιπτώσεις.

Το σχέδιο «Αθηνά» δεν λύνει, φυσικά, όλα τα προβλήματα της Ανωτάτης Παιδείας και δεν κρίνεται από άλλες εκκρεμότητες. Έχει και τους συμβιβασμούς του. Ανταποκρίνεται όμως σε σημαντικό βαθμό στις απαιτήσεις μιας δημόσιας πολιτικής που υπηρετεί συλλογικούς στόχους. Έχει αξιοσημείωτα θετικά στοιχεία: ενοποιεί κατακερματισμένα γνωστικά αντικείμενα, συγχωνεύει τμήματα με ομοειδή αντικείμενα, καταργεί τμήματα φαντάσματα κ.ά. Οπωσδήποτε δίνει τέλος στις ψευδαισθήσεις ότι η τοπική ανάπτυξη εξαρτάται από στρατόπεδα ή υπολειπόμενα τμήματα ή από το βόλεμα εκπαιδευτικών. Η κρίση λειτούργησε ως καταλύτης για τις αλλαγές. Αυτές θα έπρεπε να είχαν γίνει σε καλύτερους καιρούς. Τώρα έχουν απέναντί τους μια κοινωνία αγχωμένη λόγω κρίσης και σε σύγχυση.

Οι αντιδράσεις των τοπικών παραγόντων και μέρους της ακαδημαϊκής κοινότητας στην κατάργηση ή μετακίνηση τμημάτων και πανεπιστημίων εξηγούνται καλά: τα οφέλη είναι μακροχρόνια και διαχέονται στο σύνολο της χώρας, ενώ θίγονται άμεσα ορισμένες ομάδες. Διαταράσσονται ισορροπίες και ρουτίνες. Οι αλλαγές συγκρούονται με την προτίμηση του status quo στην τρέχουσα κρίση και προκαλούν αβεβαιότητες σε πολλούς θιγόμενοι (μαγαζάτορες, καθηγητές κ.ά.) που δεν διαθέτουν εναλλακτικές δυνατότητες. Η «Αθηνά» έχει απέναντί της ένα συνονθύλευμα άτυπων αρνησίκων παικτών.

Εν τούτοις το σχέδιο μπορεί να βελτιωθεί. Π.χ., σε ορισμένες περιπτώσεις συγχωνεύονται ετερόκλητα τμήματα, ενώ ώριμες μετακινήσεις αναβάλλονται. Επίσης, η ιδέα για ένα «ομοσπονδιακό» Ίδρυμα, κατά τη γνώμη μου, θα δημιουργήσει αντί να λύσει προβλήματα. Θα προκαλέσει πολέμους τριβής εντός της νέας διοικητικής υπερδομής. Μπορεί μάλιστα να αποβεί εις βάρος των Ίδρυμάτων που είχαν αναγνωρισμένο εκπαιδευτικό και ερευνητικό έργο όπως το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών (πρώην ΑΣΟΕΕ). Το σπουδαιότερο είναι ότι τεράστιες οργανωτικές οντότητες και μάλιστα με χαλαρές δομές δεν αποδίδουν στη χώρα μας...”

Θεόδωρος Κουλουμπής, “ Ομπάμα: 2013”, Η Καθημερινή 20 Ιανουαρίου 2013

Ο ομότιμος καθηγητής Θεόδωρος Κουλουμπής σε άρθρο του με τον παραπάνω τίτλο υπογραμμίζει:

“...Ωριμότερος σήμερα, απεγκλωβισμένος από το άγχος της επανεκλογής, ο Αφροαμερικανός πρόεδρος έχει μία μοναδική ευκαιρία να αφήσει τα χνάρια του πάνω στην ιστορία της χώρας του, αλλά και στο παγκόσμιο γίγνεσθαι. Αξιολογώντας την τετραετία που μόλις έκλεισε, ο Ομπάμα βαθμολογείται με λίαν καλώς. Ανέλαβε την εξουσία στις αρχές του 2009 με την Αμερική στα πρόθυρα της οικονομικής κατάρρευσης, και την κυβέρνησή του βραχυκυκλωμένη από την αντιπολίτευση των Ρεπουμπλικανών στο Κογκρέσο. Διεθνώς, η κατάσταση που κληρονόμησε από τον ανύποπτο και αδέξιο προκάτοχό του ήταν εξ ίσου απογοητευτική: παγιδευμένη και παραζαλισμένη από δύο βασανιστικούς πολέμους (Αφγανιστάν και Ιράκ) στην καρδιά της Μέσης Ανατολής, η δυτική υπερδύναμη φαινόταν να έχει χάσει τον στρατηγικό της βηματισμό. Σήμερα, ο στόχος του Ομπάμα συνοψίζεται με τρεις λέξεις: επιστροφή στον ρεαλισμό. Και αυτό επιτυγχάνεται με τη σταδιακή ανάκαμψη της οικονομίας και με την αποχώρηση των αμερικανικών ενόπλων δυνάμεων από το Ιράκ και το Αφγανιστάν.

Τα σκληρότερο δίλημμα σχετικά με την πολιτική ταυτότητα των Αμερικανών στη δεύτερη τετραετία του Ομπάμα μπορεί να συνοψισθεί με ένα απλουστευτικό ερώτημα: κράτος πρόνοιας ή παγκόσμια ηγεμονία; Το ίδιο ερώτημα έχει αποδοθεί καλύτερα στην αγγλική γλώσσα με τη φράση «guns or butter?». Η δυτική Ευρώπη, μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, έδωσε τη δική της απάντηση τελεσίδικα: επέλεξε το κράτος πρόνοιας, έστω και με δραστηρικά χαμηλότερες εξοπλιστικές δαπάνες και με ανάλογη μείωση της ευρωπαϊκής επιρροής στις διεθνείς εξελίξεις. Στην πρώην Σοβιετική Ένωση, η απάντηση δόθηκε πολύ αργότερα από τα ίδια τα γεγονότα (πολυδιάσπαση του σοβιετικού μπλοκ και χρεοκοπία του υπαρκτού σοσιαλισμού ως πολιτικού/οικονομικού συστήματος στις αρχές της δεκαετίας του 1990). Αντιθέτως, στις Ηνωμένες Πολιτείες συνεχίζεται μέχρι σήμερα μια αγωνιώδης προσπάθεια να διατηρούνται πανίσχυρες ένοπλες δυνάμεις και ταυτοχρόνως να αφιερώνονται μεγάλα κονδύλια στην υγεία, την παιδεία και την κοινωνική ασφάλιση. Ο Μπαράκ Ομπάμα θα έχει την τύχη (ή την ατυχία) να επιβλέψει εκ των πραγμάτων την αναγκαστική προσαρμογή της χώρας του στις επιταγές του εφικτού. Οι πρώτες επιλογές στις ηγεσίες των καίριων υπουργείων (Εξωτερικών, Αμυνας, Οικονομίας, καθώς και στη CIA) φαίνεται να ανοίγουν τον δρόμο για ρηξικέλευθες δράσεις, που θα αλλάξουν ριζικά την κατατομή και τη συμπεριφορά των ΗΠΑ.

Ο κορυφαίος στοχαστής του σύγχρονου ρεαλισμού, ο Hans Morgenthau, είχε προτείνει από τα τέλη της δεκαετίας του 1940 ότι οι ΗΠΑ θα έπρεπε πάση θυσία να αποφύγουν την εμπλοκή τους σε έναν χερσαίο πόλεμο στα εδάφη της ηπειρωτικής Ασίας.

Δυστυχώς, οι σχεδιαστές της αμερικανικής εξωτερικής πολιτικής –στα χρόνια που ακολούθησαν– αγνόησαν τη συνετή του εισήγηση. Οι αμερικανικές εμπλοκές στους πολέμους της Κορέας (1950-53), Βιετνάμ (1964-75), Αφγανιστάν (2001-σήμερα) και Ιράκ (2003-12) παραβίασαν τον κεντρικό συλλογισμό του Morgenthau, που διατυπώθηκε ως ακολούθως: «Οι ηγέτες των μεγάλων δυνάμεων δεν πρέπει ποτέ να επιτρέψουν στις χώρες τους να φθάσουν σε ένα σημείο από το οποίο δεν μπορούν να προχωρήσουν χωρίς θανάσιμους κινδύνους ή να υποχωρήσουν χωρίς να ταπεινωθούν». Και, σίγουρα, η έκβαση των τεσσάρων αυτών φονικών αναμετρήσεων μπορεί να θεωρηθεί άκρως ταπεινωτική για το κύρος της δυτικής υπερδύναμης.

Καθώς εισερχόμαστε στο 2013, η δυσκολότερη δοκιμασία που θα αντιμετωπίσει ο ηγετικός πυρήνας της κυβέρνησης Ομπάμα θα προέλθει από τον τρόπο αντιμετώπισης του ισλαμιστικού καθεστώτος του Ιράν. Είναι βέβαιο ότι τα υπολείμματα των νεοσυντηρητικών συμβούλων του George W. Bush θα συνεχίσουν την αμείλικτη κριτική τους απέναντι σε μια «φιλελεύθερη νοοτροπία» που υποχρεώνει τις ΗΠΑ –μια περήφανη και πανίσχυρη χώρα– να συμπεριφέρεται σαν ένας πυγμαίος που πάσχει από φοβικό σύνδρομο. Το μεγαλύτερο λάθος της νέας αμερικανικής διοίκησης θα ήταν να παρασυρθεί σε άλλη μια επιχείρηση αλλαγής καθεστώτος (regime change) στην καρδιά της Ασίας, με όλες τις τραγικές επιπτώσεις που συνεπάγεται η λεγόμενη θεωρία της σύγκρουσης των πολιτισμών/θρησκειών που επινόησε ο μακαρίτης Σάμιουελ Χάντινγκτον....”

ΞΕΝΟΣ ΤΥΠΟΣ

- “A challenge worthy of US and Europe”, Financial Times, 13/02/2013.
- “Barker A., “EU ready to set tough bank pay curbs”, Financial Times, 17/02/2013.
- “Innovation is the future for Europe”, Financial Times, 5/02/2013.
- “Italy set for watershed election which could shape the future of one of Europe's biggest economies as Silvio Berlusconi seeks unlikely political comeback”, The Independent, 24/02/2013.
- Barker A. and Fontanella-Khan J., “EU banks face strict transparency rules”, Financial Times, 19/02/2013.
- Barker A. and Politi J., “Brussels proposes €30bn ‘Tobin tax’”, Financial Times, 13/02/2013.
- Barker A. and Steen M., “ECB told to double its manpower”, Financial Times, 4/02/2013.
- Barker A., “Battle rages on bank bonus clampdown”, Financial Times, 19/02/2013.
- Chaffin J. and Barker A., “Cameron wins rare victory in Europe”, Financial Times, 9/02/2013.
- Chaffin J. and Barker A., “EU budget hawks take spoils”, Financial Times, 8/02/2013.
- Chaffin J. and Barker A., “EU leaders near €960bn budget deal”, Financial Times, 7/02/2013.
- Chaffin J. and Barker A., “Leaders agree cut to EU spending”, Financial Times, 8/02/2013.
- Chaffin J. and Fontanella-Khan J., “Horsemeat scandal prompts EU health tests”, Financial Times, 14/02/2013.
- Chaffin J. and Peel Q., “Cameron emerges EU budget talks victor”, Financial Times, 8/02/2013.
- Chaffin J. and Politi J., “EU sets ambitious US trade pact deadline”, Financial Times, 13/02/2013.
- Chaffin J., “Research threat seen as EU budget talks loom”, Financial Times, 4/02/2013.
- Chaffin J., “US doubts EU resolve on trade talks”, Financial Times, 5/02/2013.
- Chaffin J., Carnegie H. and Peel Q., “EU budget hangs on creative accounting”, Financial Times, 6/02/2013.

- Cookson C. and Cook C., “Russell Group warns over research funding”, Financial Times, 4/02/2013.
- Das S., “Europe does not have the funds to solve sovereign debt crisis”, The Independent, 5/02/2013.
- Dembosky A. and Fontanella-Khan J., “US tech groups criticised for EU lobbying”, Financial Times, 3/02/2013.
- Elliott L., “Eurozone hopes for return to growth fade in wake of PMI data”, The Guardian, 21/02/2013.
- Fontanella-Khan J., “Brussels plans goods labelling move”, Financial Times, 12/02/2013.
- Fontanella-Khan J., “EU regulators step up pressure on Google”, Financial Times, 18/02/2013.
- Helena Smith, “Cyprus prepares for presidential elections as bailout threat looms”, The Guardian, 15/02/2013.
- Hickey S., “Irish finance minister says eurozone risk factors receding”, The Guardian, 20/02/2013.
- Hooper J., “Promise of visa-free EU travel prompts influx of Chinese to Cyprus”, The Guardian, 6/02/2013.
- Hooper J., “Promise of visa-free EU travel prompts influx of Chinese to Cyprus”, The Guardian, 6/02/2013.
- Inman Ph., “European stock markets boom as GDP growth remains elusive”, The Guardian, 1/02/2013.
- Inman Ph., “Germany is still the eurozone outlier – just ask François Hollande”, The Guardian, 5/02/2013.
- Kuchler H., “Barnier urges UK to keep faith with EU”, Financial Times, 1/02/2013.
- Lynch R., “New turmoil in eurozone sparks worldwide sell-off”, The Independent, 26/02/2013.
- Moulds J., “Eurozone recession set to continue”, The Guardian, 22/02/2013.
- Parker G., “Cameron tones down EU budget rhetoric”, Financial Times, 6/02/2013.
- Paterson T. and Wright O., “President of Germany’s EU message for Britain: ‘Stay with us, we need you!’”, The Independent, 22/02/2013.
- Pickard J., “Only one in three wants UK to stay in EU”, Financial Times, 17/02/2013.
- Pisani-Ferry J., “Bribery is no way to reform Europe”, Financial Times, 5/02/2013.
- Politi J. and Chaffin J., “Rocky road lies ahead in trade pact talks”, Financial Times, 13/02/2013.
- Pratley N., “Italy's anti-austerity vote raises the spectre of a bailout”, The Guardian, 26/02/2013.
- Rigby E., “Pro-Europe Tories break cover”, Financial Times, 14/02/2013.
- Schulz M., “Europe’s budget deal is flawed”, Financial Times, 17/02/2013.
- Smith H., “Cyprus's new president has his work cut out to halt this economic freefall”, The Guardian, 25/02/2013.
- Smith H., “François Hollande turns up the warm message of support for Greece”, The Guardian, 19/02/2013.
- Smith H., “Greece rules out more public sector job cuts”, The Guardian, 3/03/2013.
- Spiegel P. and Camegy H., “EU chief urges shift away from deficits”, Financial Times, 21/02/2013.
- Spiegel P. and Daneshkhu S., “France asks Brussels for budget pass”, Financial Times, 22/02/2013.
- Spiegel P., “EU forecasts paint grim economic picture”, Financial Times, 22/02/2013.
- Stephens Ph., “Transatlantic pact promises bigger prize”, Financial Times, 14/02/2013.
- Stiglitz J., “Citizens in Europe are rejecting austerity policies as deeply misguided”, The Guardian, 6/03/2013.
- Taylor P., “Europe proposes companies disclose hacking”, Financial Times, 7/02/2013.
- Tilford S., “Britain should abandon hope of a revival in EU demand”, The Guardian, 4/02/2013.

- Traynor I. and Watt N., "EU budget cut ushers in austerity for first time in union's history", *The Guardian*, 8/02/2013.
- Traynor I., "George Osborne rebuffed by rest of EU on bank bonuses", *The Guardian*, 5/03/2013.
- Traynor I., "Latvia to apply for eurozone membership within weeks", *The Guardian*, 18/02/2013.
- Traynor I., Hooper J. and Inman Ph., "Italy votes against austerity leaving EU in turmoil", *The Guardian*, 27/02/2013.
- Tremlett G., "Spain falls further into recession as GDP plunges by 0.8%", *The Guardian*, 28/02/2013.
- Wearden G., "EU leaders reach historic budget deal - as it happened", *The Guardian*, 8/02/2013.
- Wearden G., "Eurozone crisis: Deadlock in Italy as Grillo rejects centre-left", *The Guardian*, 27/02/2013.

ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

- Acosta Arcarazo D., Geddes A., "**The Development, Application and Implications of an EU Rule of Law in the Area of Migration Policy**", *Journal of Common Market Studies*, March 2013, Volume 51, Issue 2. Abstract: This article examines the implications of extension of competence to the Court of Justice of the European Union (CJEU) in the area of immigration policy. Through analysis of the implications for Italy, France and the Netherlands of CJEU decisions on expulsion and family reunification it is shown that an EU rule of law has developed that can constrain the executive branch of Member State governments. This means that the EU can no longer be conceptualized in the area of immigration policy as merely an external venue to which Member States 'escape' in order to circumvent legal constraints at national level. The growing role of the CJEU forces instead a reconceptualization of the dynamics of immigration law and policy in Europe.
- Allum F. & Den Boer M., "**United We Stand? Conceptual Diversity in the EU Strategy Against Organized Crime**", *Journal of European Integration*, Volume 35, Issue 2, 2013. Abstract: The construction of the EU's area of Freedom, Security and Justice (AFSJ) has been established around a few common issues of concern. One important pillar is migration, asylum, visa policy and external border control. Another pillar is that of judicial cooperation in criminal as well as in civil matters. The control of transnational organized crime and terrorism through enhanced police and judicial cooperation in criminal matters forms a fundamental field within the AFSJ. This article focuses on the challenges for the EU as a policy actor to create a common concept of organized crime as a basis for a coherent commitment from the member states.
- Asimina Michailidou & Hans-Jörg Trenz, "**Mediatized representative politics in the European Union: towards audience democracy?**", *Journal of European Public Policy*, Volume 20, Issue 2, 2013.
- Bailes A. J.K. & Thorhallsson B., "**Instrumentalizing the European Union in Small State Strategies**", *Journal of European Integration*, Volume 35, Issue 2, 2013. Abstract: The paper argues for exploring the functionality of the EU in small states' comprehensive security strategies. Institutions and states today frequently publish security 'strategies' defining their overarching aims and policy principles. For small states, membership of regional institutions can be a strategic aim—easing multiple security concerns—but itself tends to modify strategic

agendas and discourse. The paper argues that the EU offers small European states soft security strategic options not previously available nor (currently) paralleled elsewhere; and that small states can and do make use of this broader 'shelter', albeit at a certain cost. It calls for an update of the small states literature by focusing on the importance of existential and 'soft' security benefits increasingly offered by multilateral institutions like the EU.

- Biegoń D., "**Specifying the Arena of Possibilities: Post-structuralist Narrative Analysis and the European Commission's Legitimation Strategies**", *Journal of Common Market Studies*, March 2013, Volume 51, Issue 2.
- Bouvet F. & King S., "**Do National Economic Shocks Influence European Central Bank Interest Rate Decisions? The Impact of the Financial and Sovereign Debt Crises**", *Journal of Common Market Studies*, March 2013, Volume 51, Issue 2.
- Cheneval F. & Schimmelfennig F., "**The Case for Democracy in the European Union**", *Journal of Common Market Studies*, March 2013, Volume 51, Issue 2. Abstract: The debate on the European Union's democratic deficit usually operates within a national-democratic framework of analysis. This article argues for a change in methodology. It follows the thesis that the EU is a 'demoicracy'—a polity of multiple demoi— and has to be evaluated as such. Core principles of demoicracy are developed and the EU is assessed accordingly. Such an evaluation is not only more adequate, but also provides original insights: it is found that, whereas the constitutional development of the EU has approached demoicratic standards in general, major deficits remain at the national level.
- Christopher Lord & Johannes Pollak, "**Unequal but democratic? Equality according to Karlsruhe**", *Journal of European Public Policy*, Volume 20, Issue 2, 2013.
- Christopher Lord, "**No representation without justification? Appraising standards of justification in European Parliament debates**", *Journal of European Public Policy*, Volume 20, Issue 2, 2013. Abstract: Much is known about the voting behaviour of representatives in the European Parliament. However, less has been done to investigate the role of the European Parliament in 'speaking up' for different points of view. This contribution uses a philosophical analysis of the role of justification in representation to propose standards that can be used to evaluate the quality of justification in legislative bodies. It then applies those standards to a study of debates in the 2004–9 European Parliament.
- Christou G., "**The European Commission as an Actor in the Cyprus Conflict**", *Journal of European Integration*, Volume 35, Issue 2, 2013. Abstract: The European Commission is an important actor in and of itself, with a distinct role in conflict transformation. There is much academic work on the EU's role in the Cyprus conflict, and more broadly, on the EU as an actor in conflict prevention and resolution. There is much less work examining the specific role of the European Commission through an exploration of the discourse it constructs, produces and sustains. It is the intention of this article to add to the literature in this area through a critical analysis of the European Commission's role in the Cyprus conflict.
- Delors J., "**Economic Governance in the European Union: Past, Present and Future**", *Journal of Common Market Studies*, March 2013, Volume 51, Issue 2.
- Dimitrova A. & Steunenberg B., "**Living in Parallel Universes? Implementing European Movable Cultural Heritage Policy in Bulgaria**", *Journal of Common Market Studies*, March 2013, Volume 51, Issue 2.
- Galbreath D.J. & McEvoy J., "**How Epistemic Communities Drive International Regimes: The Case of Minority Rights in Europe**", *Journal of European Integration*, Volume 35, Issue 2, 2013.

- Juan Carlos Cuestas, *The Current Account Sustainability of European Transition Economies*
- Kenna M. E., **“The ‘Beanpole Family’: Cultural Aspects of ‘the Demographic Crisis’ in Greece”**, *South European Society and Politics*, Volume 17, Issue 4, 2012. Abstract: Falling birth rates, increased longevity, delayed inheritance, and the increased need for provision of eldercare for seniors, are well-known phenomena throughout Europe. The specific cultural aspects of these phenomena, which produce different kinds of situations in particular countries, have been less explored. The paper looks at the so-called ‘demographic crisis’ in Greece, as the falling birth rate has been labelled, with regard to practices that link the naming of children to the inheritance of property, and with particular reference to a Cycladic island.
- Kostadinova V., **“The European Commission and the Configuration of Internal European Union Borders: Direct and Indirect Contribution”**, *Journal of Common Market Studies*, March 2013, Volume 51, Issue 2.
- Nicolaïdis K., **“European Democracy and Its Crisis”**, *Journal of Common Market Studies*, March 2013, Volume 51, Issue 2. Abstract: This article offers an overview and reconsideration of the idea of European democracy in the context of the current crisis. It defines ‘democracy’ as ‘a Union of peoples, understood both as states and as citizens, who govern together but not as one’, and argues that the concept is best understood as a third way, distinct from both national and supranational versions of single demos polities. The concept of ‘democracy’ can serve both as an analytical lens for the European Union-as-is and as a normative benchmark, but one which cannot simply be inferred from its praxis. Instead, the article deploys a ‘normative-inductive’ approach according to which the EU’s normative core – transnational non-domination and transnational mutual recognition – is grounded on what the EU still seeks to escape. Such norms need to be protected and perfected if the EU is to live up to its democratic nature. The article suggests ten tentative guiding principles for the EU to continue turning these norms into practice.
- Petrou M., **“Rural Immigration, Family Farm Modernisation and Reactivation of Traditional Women’s Farming Tasks in Greece: Masculinities and Femininities Reconsidered”**, *South European Society and Politics*, Volume 17, Issue 4, 2012. Abstract: This paper aims to explore how agricultural modernisation in a Greek lowland community and a new form of business organisation of family farms, due to the mass employment of low-cost immigrant farm workers, reinforce masculine gendering of farming, often contributing to the reactivation of tasks typically labelled as female, such as cooking for the farm workers and administrative work. However, even though technological and structural modernisation have strengthened the material and symbolic capital of male farmers, the farmer has ended up in a crisis of identity as women seek to get away from agriculture and rural life.
- Pieter de Wilde, **“Representative claims analysis: theory meets method”**, *Journal of European Public Policy*, Volume 20, Issue 2, 2013. Abstract: This contribution presents a detailed methodological discussion on the empirical study of political representation. It confronts Saward’s conceptualization of the representative claim with the method of claims analysis, developed by Koopmans and Statham. Drawing on Saward, the contribution emphasizes the theoretical need to study the act of representation in the form of claims through which connections between representatives and represented are made. Drawing on Koopmans and Statham, the contribution stresses an empirical focus on public spheres in which claims are located. While theory of representation so far remains overly complex in light of the reality of representation in the public sphere, the empirical analysis of claims ignores theoretically important aspects of representation. The theoretically informed and

- empirically viable methodological approach of representative claims analysis (RCA) is therefore proposed to facilitate future inquiry.
- R. Pace, **“Growing Secularisation in a Catholic Society: The Divorce Referendum of 28 May 2011 in Malta”**, *South European Society and Politics*, Volume 17, Issue 4, 2012. Abstract: The divorce referendum held in Malta on 28 May 2011 was another watershed in Maltese politics, particularly because it confirmed the secularising trends in Maltese society and exposed the complicated cleavages within the Maltese electorate. The result was a major political embarrassment for the ultra-conservative Prime Minister and leader of the Nationalist Party, particularly after he doggedly voted against the divorce bill in parliament notwithstanding the referendum result. The Catholic Church was also embarrassed after leading an aggressive ‘no’ campaign that did not resonate with the demands of society or the expectations of progressive Catholics. While the issue has severely affected the ruling Nationalist Party’s chances of winning the next general election, due in the first quarter of 2013, it may have forced the Church finally to contemplate serious reforms.
 - Richard Bellamy & Dario Castiglione, **“Three models of democracy, political community and representation in the EU”**, *Journal of European Public Policy*, Volume 20, Issue 2, 2013. Abstract: The EU’s political system represents European citizens via three different channels: through the European Parliament; indirectly through their governments in the Council; and through domestic elections, which hold these last democratically accountable to national parliaments or citizens. However, these channels involve different and incompatible types of representation and forms of democracy, reflecting divergent conceptions of political community which, following Philip Pettit, we term solidarism, singularism and civicity respectively. The first channel seeks to represent the common good of a European people; the second the mutual self-interest of the single member states. We argue the first lacks social and political legitimacy, while the second proves insufficient to tackle collective European problems equitably or effectively. We propose reinforcing the third channel so as to modify these other two and produce a European ‘demoi-cracy’ able to sustain the form of representative democracy we associate with a civicity. We contend such a system fosters an ‘ever closer Union among the peoples of Europe’ by allowing the construction of shared policies that treat the different demoi with equal concern and respect.
 - Roose J., **“How European is European Identification? Comparing Continental Identification in Europe and Beyond”**, *Journal of Common Market Studies*, March 2013, Volume 51, Issue 2.
 - Sanchez Salgado R. & Parthenay K., **“Fostering Regional Democracy Through Civic Organisations: Comparing EU Mechanisms in Europe and Central America”**, *Journal of European Integration*, Volume 35, Issue 2, 2013. Abstract: This article compares the effects of the mechanisms of the European Union (EU) on the promotion of regional civic organisations, especially funding opportunities, in two regional settings (Central America and Europe). It is argued that the EU is exporting a specific model of relationships between regional institutions and civic organisations, giving priority to the promotion of regional integration, democracy and social inclusion. This article shows that EU funds have significantly contributed to the shaping of the civil society landscape in both regions, especially enhancing the participation of excluded groups in the policy process at the regional level. It is also important to determine if the EU is acting as an internal or external promoter of civic organisations. Even if the economic, social and cultural context is not neglected, the differential impact is primarily related to different types of European requirements.

- Sandra Kröger & Dawid Friedrich, **“Democratic representation in the EU: two kinds of subjectivity”**, *Journal of European Public Policy*, Volume 20, Issue 2, 2013. Abstract: While the Lisbon Treaty embraces representative democracy and political equality, a clear division or hierarchy of competences is absent. The Treaty distinguishes between an electoral, a territorial, a functional and a direct channel of representation, without clarifying the relationship between them. Moreover, the current system of representation has two different normative subjects: the individual and the state. The former points towards an integrated European polity with state-like characteristics, while the latter treats the EU as an advanced intergovernmental organization. The former is primarily enacted through electoral, functional and potentially direct representation, whereas the latter is primarily enacted through territorial representation. We argue that these two kinds of subjectivity relate to political equality in different ways, and that they are mixed within the same channels of representation. The mix of these two forms of subjectivity in the different channels of representation contributes to the blurring of political equality for each of the subjectivities. We disagree with the interpretation of the EU's compound system of representation as being democratic, therefore. Different levels and channels of representation only make for democratic representation if they succeed in realizing the norms of political equality and public control. To realize these norms, however, certain minimum criteria need to be fulfilled, and these are not met in the EU.
- Sandra Kröger & Dawid Friedrich, **“Introduction: the representative turn in EU studies”**, *Journal of European Public Policy*, Volume 20, Issue 2, 2013. Abstract: In everyday discourse, democracy has become associated with representation. Western-style political systems today are generally categorized as representative democracies, as is the EU. The Treaty of Lisbon declares the EU to be founded on representative democracy, with political equality as its normative foundation. However, contemporary processes of diversification, not least that of European integration, pose severe challenges to the historically contingent link between democracy and representation. Consequently, many scholars indicate a democratic deficit in the EU, which the current debt crisis has accentuated even further. This introduction takes stock of recent theoretical debates and identifies three key issues which it then links to the contributions to this collection: namely, (1) a decisive shift in the understanding of the representative relationship; (2) an increased attention to non-electoral representation, specifically civil society (organizations); and (3) the debate about whether democratic competences are best located at the supranational or the national level. We close by reflecting on potential future avenues for research.
- Simona Piattoni, **“Representation as delegation: a basis for EU democracy?”**, *Journal of European Public Policy*, Volume 20, Issue 2, 2013. Abstract: This contribution tackles the issue of EU democracy from the point of view of representation. Building on the discussion of ‘political’ and ‘democratic’ representation offered, respectively, by Pitkin (1967) and Urbinati (2006), it argues that at the heart of some of the most prominent analyses of EU democracy – those offered by Moravcsik, Majone and Scharpf – lies instead a particularly restrictive notion of ‘representation as delegation’. Starting from a principal-agent model of democracy, all three authors end up endorsing a notion of representation as delegation that both Pitkin and Urbinati would find insufficient and ultimately undemocratic. Moravcsik, Majone and Scharpf assume that governmental representatives in the EU act either as delegates or as trustees of their national constituencies and thus break that ongoing, dynamic relationship which is at the basis of a fuller notion of political or democratic representation. The contribution concludes by arguing that representation as delegation is insufficient to

legitimate the EU and that the rescue of the full notion of political and democratic representation is necessary, particularly in the changed circumstances of the financially and economically bereaved European Union.

- Sprungk C., **“Legislative Transposition of Directives: Exploring the Other Role of National Parliaments in the European Union”**, *Journal of Common Market Studies*, March 2013, Volume 51, Issue 2.
- Versluis E. & Tarr E., **“Improving Compliance with European Union Law via Agencies: The Case of the European Railway Agency”**, *Journal of Common Market Studies*, March 2013, Volume 51, Issue 2.

TEKMHPIΩΣH

- Barysch K., “Can Turkey and the UK learn from each other's EU strategies?”, CER Issue 88, February/March 2013, <http://www.cer.org.uk>.
- Belmega V. and Paul A., “Ukraine-EU: The next lap”, EPC Commentary, 21/02/2013, <http://epc.eu>.
- Bergasse E., Paczynski W., Dabrowski M. and Dewulf L., “The relationship between energy and economic and social development in the southern Mediterranean”, MEDPRO Technical Paper, 7/02/2013, <http://www.ceps.be>.
- Blockmans St. and Van Vooren B., “Strengthening the strategic choice offered to the EU's southern Mediterranean neighbours”, CEPS Commentary, 1/02/2013, <http://www.ceps.be>.
- Blockmans St., Cremona M., Curtin D., De Baere G., Duke S., Eckes Ch., Hillion Chr., Van Vooren B., Wessel R. and Wouters J., “EEAS 2.0: A legal commentary on Council Decision 2010/427/EU establishing the organisation and functioning of the European External Action Service”, CEPS Paperback, 7/02/2013, <http://www.ceps.be>.
- Bosello Fr. and Eboli F., “Economic Impacts of Climate Change in the Southern Mediterranean”, MEDPRO Technical Paper, 7/02/2013, <http://www.ceps.be>.
- Carruthers R., “What prospects for transport infrastructure and impacts on growth in southern and eastern Mediterranean countries?”, MEDPRO Report, 21/02/2013, <http://www.ceps.be>.
- Costa Vaz A., “Brazilian Perspectives on the Changing Global Order and Security Challenges”, CEPS Working Document, 21/02/2013, <http://www.ceps.be>.
- Dabrowski M. and De Wulf L., “Economic Development, Trade and Investment in Southern and Eastern Mediterranean Countries: An Agenda towards a Sustainable Transition”, MEDPRO Policy Paper, 22/02/2013, <http://www.ceps.be>.
- De Grauwe P. and Ji Y., “More evidence that financial markets imposed excessive austerity in the Eurozone”, CEPS Commentary, 5/02/2013, <http://www.ceps.be>.
- De Schoutheete Ph. and Micozzi St., “On Political Union in Europe: The changing landscape of decision-making and political accountability”, CEPS Essay, 21/02/2013, <http://www.ceps.be>.
- Dhéret Cl, Naegele L., and Thode E., “Creating Second Career Labour Markets - Towards more Employment Opportunities for Older Workers”, 31/01/2013, <http://epc.eu>.
- El Mahdi A., El Khawaga O. and El Araby A., “Education and Social Protection Systems in Southern and Eastern Mediterranean Countries”, MEDPRO Technical Paper, 30/01/2013, <http://www.ceps.be>.
- Emerson M., “Cameron's big speech on Europe – No, Prime Minister!”, CEPS Essay, 31/01/2013, <http://www.ceps.be>.
- Emerson M., “Europe's Continental Regionalism”, CEPS Working Document, 13/02/2013, <http://www.ceps.be>.
- Faleg G., “Castles in the Sand: Mali and the demise of the EU's Common Security and Defence Policy”, CEPS Commentary, 28/01/2013, <http://www.ceps.be>.
- Frontini A. and Novakova Z., “An early spring in Tel Aviv? - Israeli elections between change and uncertainty”, EPC Commentary, 5/02/2013, <http://epc.eu>.

- Georgopoulou M., "Do EU sanctions produce results? The Iran oil embargo case", ELIAMEP Briefing Note 05/2013, http://www.eliamep.gr/wp-content/uploads/2013/02/05_February-2013_Georgopoulou-Marina-21.pdf.
- Grant Ch., "Annual report 2012", CER Report, 8/02/2013, <http://www.cer.org.uk>.
- Grant Ch., "Cameron's optimistic, risky and ambiguous strategy", CER Insight, 24/01/2013, <http://www.cer.org.uk>.
- Gratius S. and Gomes Saraiva M., "Continental Regionalism: Brazil's prominent role in the Americas", CEPS Working Document, 13/02/2013, <http://www.ceps.be>.
- Gros D., "Learning from small countries? Contemporary Nordic sagas", CEPS Commentary, 6/02/2013, <http://www.ceps.be>.
- Gros D., "The Franco-German Alliance: Can it continue to serve as a motor for Europe?", CEPS Commentary, 22/01/2013, <http://www.ceps.be>.
- Gros D., Alcidi C. and Giovannini A., "Brazil and the EU in the Global Economy", CEPS Working Document, 13/02/2013, <http://www.ceps.be>.
- Hafner M. and Tagliapietra S., "A New Euro-Mediterranean Energy Roadmap for a Sustainable Energy Transition in the Region", MEDPRO Policy Paper, 19/02/2013, <http://www.ceps.be>.
- Helwig N., Ivan P. and Kostanyan H., "The New EU Foreign Policy Architecture: Reviewing the first two years of the EEAS", CEPS Paperback, 10/02/2013, <http://www.ceps.be>.
- Jörgensen Ch. and Persson M., "The Market for Tractors in the EU: Price Differences and Convergence", Factor Markets Working Paper, 4/02/2013, <http://www.ceps.be>.
- Koktsidis P., "FYROM's EU accession hopes: A delicate balance", ELIAMEP Briefing Note 06/2013, February 2013, http://www.eliamep.gr/wp-content/uploads/2013/02/Briefing-Notes_06_February-2013_Pavlos-Koktsidis2.pdf.
- Korteweg R., "In Mali, now comes the hard part", CER Insight, 22/02/2013, <http://www.cer.org.uk>.
- Korteweg R., "Why the EU should support France in the Sahel", CER Issue 88, February/March 2013, <http://www.cer.org.uk>.
- Lannoo K., "The Europe barometer points to stormy weather", CEPS Working Document, 15/02/2013, <http://www.ceps.be>.
- Linders Th. and Blockmans St., "The Cyprus Presidency: Pragmatism amid European anxiety", CEPS Commentary, 24/01/2013, <http://www.ceps.be>.
- Messerlin P., "The Mercosur-EU Preferential Trade Agreement: A view from Europe", CEPS Working Document, 22/02/2013, <http://www.ceps.be>.
- O'Donnell Cl.-M., "Time to bite the bullet on European defence", CER Insight, 1/02/2013, <http://www.cer.org.uk>.
- Olper A., Raimondi V., Bertoni D. and Cavicchioli D., "Patterns and Determinants of Off-Farm Migration: Transfer frictions and persistency of relative income gaps", Factor Markets Working Paper, 4/02/2013, <http://www.ceps.be>.
- Onofri L., Nunes P.A.L.D. and Bosello Fr., "Economic and climate change pressures on biodiversity in southern Mediterranean coastal areas", MEDPRO Technical Paper, 5/02/2013, <http://www.ceps.be>.
- Osberghaus D. and Baccianti Cl., "Adaptation to Climate Change in the Southern Mediterranean: A Theoretical Framework, a Foresight Analysis and Three Case Studies", MEDPRO Technical Paper, 7/02/2013, <http://www.ceps.be>.
- Sammut D., "Democratisation, modernisation and globalisation - The EU and the hard tasks facing the three South Caucasus nations", EPC Policy Brief, 14/02/2013, <http://epc.eu>.
- Springford J., "Has the ECB done enough to save the euro?", CER Insight, 25/01/2013, <http://www.cer.org.uk>.
- Thorstensen V., Marçal E. and Ferraz L., "EU-Mercosur Trade Relations: Impacts of Exchange Rate Misalignments on Tariffs", CEPS Working Document, 13/02/2013, <http://www.ceps.be>.
- Tilford S., "Eurozone slump derails Britain's economic strategy", CER Insight, 28/01/2013, <http://www.cer.org.uk>.

- Tilford S., "Why British prosperity is hobbled by a rigged land market", CER Insight, 13/02/2013, <http://www.cer.org.uk>.
- Viola E., "Brazilian Climate Policy since 2005: Continuity, Change and Prospective", CEPS Working Document, 13/02/2013, <http://www.ceps.be>.
- Whyte Ph., "Freeing the transatlantic economy – prospects, benefits and pitfalls", CER Insight, 20/02/2013, <http://www.cer.org.uk>.
- Whyte Ph., "Leaving the EU will not set Britain's economy free", CER Issue 88, February/March 2013, <http://www.cer.org.uk>.
- Zuleeg F., "Dangerous delusions: British expectations of the future UK-EU relationship", EPC Commentary, 25/01/2013, <http://epc.eu>.
- Zuleeg F., "Horse-trading Europe's long-term future: Will infrastructure and research investment be sacrificed in the MFF negotiations?", EPC Commentary, 6/02/2013, <http://epc.eu>.
- Zuleeg F., "The EU Multiannual Financial Framework (MFF): agreement but at a price", 11/02/2013, <http://epc.eu>.
- Ι. Ν. Γρηγοριάδης, ««Μαθαίνοντας από την Αραβική Άνοιξη: Η Τουρκική εξωτερική πολιτική σε εξέλιξη», Κείμενο Εργασίας ΕΛΙΑΜΕΠ 32/2013, Φεβρουάριος 2013, www.eliamep.gr
- Τσακίρης Θ., «Πόσο πραγματικά ανταγωνιστικός είναι ένας αγωγός Κύπρου –Τουρκίας», ELIAMEP Briefing Note 07/2013, Φεβρουάριος 2013, http://www.eliamep.gr/wp-content/uploads/2013/02/Briefing-Notes_07_February-2013_Tsakiris-Theodore1.pdf.

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

- **27/3/2013:** Διάλεξη του Καθηγητή Γεράσιμου Κουζέλη και του Αναπλ. Καθηγητή Κύρκου Δοξιάδη (Τμήμα ΠΕΔΔ, Σχολής ΝΟΠΕ) του ΕΚΠΑ με τίτλο «**Ναζισμός. Ιστορικές καταβολές και σύγχρονες εκφάνσεις**» που πραγματοποιείται στο πλαίσιο σειράς διαλέξεων με θέμα: «Θεματικοί κύκλοι διαλόγου και προβληματισμού: Το Πανεπιστήμιο ανοίγεται στην Κοινωνία» Κεντρικό Κτήριο Πανεπιστημίου Αθηνών (7.30 μ.μ.).
- **21/3/2013:** Το ΕΛΙΑΜΕΠ, το ΙΟΒΕ, η Kantar, η Κίνηση Πολιτών και η Διεθνής Διαφάνεια Ελλάς, σε συνεργασία με το Μέγαρο Μουσικής Αθηνών στο πλαίσιο του κύκλου ανοιχτών συζητήσεων Ελλάδα: Μεταρρυθμίσεις, Ρήξεις, Τομές, διοργανώνουν ανοιχτή συζήτηση με θέμα: «**Πώς θα ανακτήσουμε τη χαμένη αξιοπιστία της χώρας;**». Ομιλητές: Άννα Διαμαντοπούλου (πρώην Υπουργός και πρώην Επίτροπος), Ιωάννης-Αλέξιος Ζέπος (Πρέσβης ε.τ., πρώην Γεν. Γραμματέας Υπουργείου Εξωτερικών), Π. Μάρκαρης (Συγγραφέας) και Λ. Τσούκαλης (Καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών και Πρόεδρος του ΕΛΙΑΜΕΠ). Συντονιστής: Αλέξης Παπαχελάς (Διευθυντής της εφημερίδας «Η Καθημερινή»). Μέγαρο Μουσικής Αθηνών.
- **20/3/2013:** Διάλεξη του καθηγητή Μιχαήλ Σπουρδαλάκη του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης, Σχολή ΝΟΠΕ, ΕΚΠΑ) και του επίκουρου καθηγητή Νικολάου Θεοχαράκη (Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Σχολή ΝΟΠΕ, ΕΚΠΑ) με τίτλο: «**Οικονομική κρίση και πολιτικές συνέπειες**» που πραγματοποιείται στο πλαίσιο σειράς διαλέξεων με θέμα: «Θεματικοί κύκλοι διαλόγου και προβληματισμού: Το Πανεπιστήμιο ανοίγεται στην Κοινωνία». Κεντρικό Κτήριο Πανεπιστημίου Αθηνών (7.30 μ.μ.).

- **8/3/2013-19/4/2013:** Το Ελληνικό Ίδρυμα Ευρωπαϊκής & Εξωτερικής Πολιτικής (ΕΛΙΑΜΕΠ) και το Ινστιτούτο Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων (ΙΔΟΣ), διοργανώνουν κύκλο σεμιναρίων αφιερωμένο στην **ενεργειακή ασφάλεια και την αγορά των υδρογονανθράκων** (πετρέλαιο & φυσικό αέριο), με την ακόλουθη θεματική διάρθρωση:
 - Έρευνα και Παραγωγή Υδρογονανθράκων (Υ/Α) στην Ελλάδα: Το δυναμικό Υ/Α. Οι Διαδικασίες Εξόρυξης & Παραγωγής. Η προσέλκυση επενδύσεων. Το θεσμικό πλαίσιο.
 - Ενέργεια και Ελληνική Εξωτερική Πολιτική: Το Ζήτημα της ΑΟΖ: Οι Αντιδράσεις Τουρκίας, Αιγύπτου, Αλβανίας και Λιβύης. Το παράδειγμα της Κύπρου. Η σημασία του Καστελορίζου.
 - Η Ενεργειακή Στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης: Η ενοποίηση των ευρωπαϊκών αγορών. Η ασφάλεια του εφοδιασμού. Η Ενέργεια στις Εξωτερικές Σχέσεις της Ένωσης.
 - Η Σύγχρονη Γεωπολιτική του Πετρελαίου και ο Ρόλος των Μεγάλων Δυνάμεων.
 - Η Αγορά του Φυσικού Αερίου στην Ελλάδα, τη Βαλκανική και την Ευρώπη: Η απελευθέρωση της ελληνικής και ευρωπαϊκής αγοράς φυσικού αερίου. Η ανάδυση νέων παικτών και οι στρατηγικές επιπτώσεις των ιδιωτικοποιήσεων ΔΕΠΑ/ΔΕΣΦΑ.
 - Η Ελληνική Διπλωματία των Αγωγών και ο Ρόλος της Τουρκίας: Ο πετρελαιοαγωγός Μπουργκάς-Αλεξανδρούπολη. Οι αγωγοί ITGI, TANAP, Nabucco και Trans Adriatic. Οι Διαβαλκανικές Διασυνδέσεις φυσικού αερίου.
 - Η Νέα Γεωπολιτική του Φυσικού Αερίου στην Ανατολική Μεσόγειο: Ο αναδυόμενος ρόλος της Κύπρου και του Ισραήλ. Οι αντιδράσεις Τουρκίας και Λιβάνου. Οι δυνητικές ενεργειακές διασυνδέσεις Ελλάδος-Κύπρου-Ισραήλ.
- **21/2/2013:** Η Kantor, το ΕΛΙΑΜΕΠ, το IOBE, η Κίνηση Πολιτών και η Διεθνής Διαφάνεια-Ελλάς, σε συνεργασία με το Μέγαρο Μουσικής Αθηνών διοργάνωσαν την πέμπτη κατά σειρά δημόσια συζήτηση με θέμα **«Χωρίς ριζική διοικητική μεταρρύθμιση, δεν μπορεί να υπάρξει ανάπτυξη»** του κύκλου υπό τον γενικό τίτλο **«Ελλάδα: Μεταρρυθμίσεις, Ρήξεις, Τομές»**, στο πλαίσιο του προγράμματος Megaron Plus. Στη συζήτηση συμμετείχαν οι κκ: Νικηφόρος Διαμαντούρος (Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής και Ομότιμος Καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών), Χάρης Θεοχάρης (Γενικός Γραμματέας Δημόσιων Εσόδων), Γιάννης Μπουτάρης (Δήμαρχος Θεσσαλονίκης), και Χαρίδημος Τσούκας (Καθηγητής στα Πανεπιστήμια Κύπρου και Warwick). Συντονιστής: Χαράλαμπος Ντόλκας (Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Kantor Σύμβουλοι Επιχειρήσεων). στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών.
- **12/2/2013:** Ο Τομέας Διεθνών Σπουδών του Τμήματος Νομικής της Σχολής ΝΟΠΕ του ΕΚΠΑ διοργάνωσε διάλεξη του Προέδρου του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθηγητή κ. Βασιλείου Σκουρή με τίτλο **«Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η οικονομική κρίση υπό το πρίσμα της απόφασης Pringle»**.